

VERFASSUNGSGERICHTSHOF

[2017/206355]

Bekanntmachung vorgeschrieben durch Artikel 74 des Sondergesetzes vom 6. Januar 1989

Mit einer Klageschrift, die dem Gerichtshof mit am 15. November 2017 bei der Post aufgegebenem Einschreibebrief zugesandt wurde und am 17. November 2017 in der Kanzlei eingegangen ist, erhob Paul Dubrunfaut Klage auf Nichtigerklärung des Gesetzes vom 28. April 2017 zur Schaffung des « War Heritage Institute » und zur Integrierung der Aufträge, der Mittel und des Personals des Instituts für Veteranen - Landesinstitut für Kriegsinvaliden, ehemalige Kriegsteilnehmer und Kriegssopfer, des Königlichen Museums der Armee und der Kriegsgeschichte, des Nationaldenkmals von Fort Breendonk und des Historischen Pools der Landesverteidigung (veröffentlicht im *Belgischen Staatsblatt* vom 16. Mai 2017).

Diese Rechtssache wurde unter der Nummer 6775 ins Geschäftsverzeichnis des Gerichtshofes eingetragen.

Der Kanzler,
P.-Y. Dutilleux

SELOR

BUREAU DE SELECTION DE L'ADMINISTRATION FEDERALE

[2017/206544]

Résultat de la sélection comparative d'Attaché contrôle de gestion (m/f/x) (niveau A1), francophones, pour l'Office national des Vacances annuelles (ONVA). — Numéro de sélection : AFG17146

Ladite sélection a été clôturée le 29/11/2017.

Le nombre de lauréat s'élève à 1.

La liste est valable 1 an.

SELOR

SELECTIEBUREAU VAN DE FEDERALE OVERHEID

[2017/206544]

Resultaat van de vergelijkende selectie van Franstalige Attaché Beheerscontrole (m/v/x) (niveau A1) voor Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie (RJV). — Selectienummer: AFG17146

Deze selectie werd afgesloten op 29/11/2017.

Er is 1 laureaat.

De lijst is 1 jaar geldig.

SERVICE PUBLIC FEDERAL JUSTICE

[C – 2017/31815]

Circulaire du 7 décembre 2017 relative au droit applicable au nom et aux prénoms et à la reconnaissance des décisions et actes étrangers qui concernent ces matières, modifiant la circulaire du 23 septembre 2004 relative aux aspects de la loi du 16 juillet 2004 portant le Code de droit international privé concernant le statut personnel, et relative à l'article 335^{quater} du Code civil qui autorise un éventuel changement de nom en cas de reconnaissance de ces actes et décisions étrangers relatifs au nom

A Mesdames et Messieurs les Procureurs généraux près les Cours d'appel;

A Mesdames et Messieurs les Officiers de l'état civil du Royaume;

Cette circulaire vise dans un premier temps à commenter les nouvelles dispositions qui régiront dorénavant le droit applicable à la détermination du nom et des prénoms (article 37 du Code de droit international privé) et la reconnaissance des décisions et actes y relatifs (article 39 du même Code). Ces dispositions ont été remplacées par les articles 49 et 50 de la loi du 6 juillet 2017 portant simplification, harmonisation, informatisation et modernisation de dispositions de droit civil et de procédure civile ainsi que du notariat, et portant diverses mesures en matière de justice. Elles entrent en vigueur à la date fixée par le Roi et, au plus tard le 1er janvier 2018 (article 62, alinéa 1er, de la loi du 6 juillet 2017 précitée). Le Roi n'ayant pas fixé une date d'entrée en vigueur, c'est le 1er janvier 2018 que ces nouvelles dispositions entreront en vigueur.

En raison de la mise en place de ces nouveaux régimes, le point J de la circulaire du 23 septembre 2004 relative aux aspects de la loi du 16 juillet 2004 portant le Code de droit international privé concernant le statut personnel (*M.B.*, 28 septembre 2004, pp. 69602-69603) n'est plus d'application en ce qui concerne les articles 37 (droit applicable à la détermination du nom et des prénoms) et 39 (détermination ou changement de nom ou de prénoms intervenus à l'étranger) du Code de droit international privé, et est remplacé par la présente circulaire. En revanche, le point J de cette circulaire reste d'application en ce qui concerne les articles 36 (compétence internationale) et 38 (changement de nom et des prénoms) du Code de droit international privé.

La présente circulaire tend aussi à préciser les modalités de déclaration de choix de nom qu'un belge – ou ses représentants – peut effectuer au moment de la déclaration de choix de la loi applicable dont il est question à l'article 39, § 1er, nouveau du Code de droit international privé. Cette faculté a été introduite par l'article 65 de la loi du 6 juillet 2017 précitée qui a inséré, pour l'occasion, un nouvel

FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE

[C – 2017/31815]

Omzendbrief van 7 december 2017 betreffende het op de naam en de voornamen toepasselijk recht en de erkenning van buitenlandse beslissingen en akten hieromtrent, tot wijziging van de omzendbrief van 23 september 2004 betreffende de aspecten van de wet van 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht die betrekking hebben op het personeelsstatuut, en betreffende artikel 335^{quater} van het Burgerlijk Wetboek dat een eventuele naamsverandering toelaat in geval van erkenning van buitenlandse akten en beslissingen inzake de naam

Aan de dames en heren Procureurs-generaal bij de hoven van beroep,

Aan de dames en heren Ambtenaren van de burgerlijke stand van het Rijk,

Deze omzendbrief geeft vooreerst toelichting bij de nieuwe bepalingen die voortaan het toepasselijk recht regelen op de vaststelling van de naam en de voornamen (artikel 37 van het Wetboek van internationaal privaatrecht) en op de erkenning van de desbetreffende akten en beslissingen (artikel 39 van hetzelfde Wetboek). Die bepalingen werden vervangen door de artikelen 49 en 50 van de wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie. Zij treden in werking op de datum die door de Koning wordt bepaald, en uiterlijk op 1 januari 2018 (artikel 62, eerste lid, van de voornoemde wet van 6 juli 2017). Aangezien de Koning geen datum van inwerkingtreding heeft bepaald, zullen deze nieuwe bepalingen in werking treden op 1 januari 2018.

Als gevolg van de invoering van die nieuwe regelingen is punt J van de circulaire van 23 september 2004 betreffende de aspecten van de wet van 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht die betrekking hebben op het personeelsstatuut (*B.S.*, 28 september 2004, blz. 69602-69603) niet meer van toepassing wat de artikelen 37 (recht toepasselijk op de vaststelling van de naam en de voornamen) en 39 (vaststelling of verandering van naam of voornamen in het buitenland) van het Wetboek van internationaal privaatrecht betreft, en wordt het vervangen door deze omzendbrief. Wel blijft punt J van de circulaire van toepassing wat de artikelen 36 (internationale bevoegdheid) en 38 (verandering van naam of voornamen) van het Wetboek van internationaal privaatrecht betreft.

Deze omzendbrief wenst ook de voorwaarden te verduidelijken van de verklaring van naamkeuze die een Belg – of zijn vertegenwoordigers – kan afleggen op het ogenblik van de verklaring van keuze van het toepasselijk recht, bedoeld in artikel 39, §1, (nieuw) van het Wetboek van internationaal privaatrecht. Die mogelijkheid werd ingevoerd door artikel 65 van de voornoemde wet van 6 juli 2017, waarbij een nieuw

article 335^{quater} dans le Code civil. Dorénavant, un enfant belge dont le nom a été imposé aux parents par l'Etat qui a dressé l'acte de naissance ou de reconnaissance peut porter un nom choisi par ceux-ci visé aux articles 335 (nom du père, nom de la mère, deux noms accolés dans l'ordre qu'ils déterminent) ou article 335ter (nom de la mère, de la coparente, deux noms accolés dans l'ordre qu'elles déterminent) du Code civil au moment de la reconnaissance de ces actes.

Cette circulaire résume également, dans deux schémas, comment la nouvelle réforme est susceptible d'être appliquée. Ces schémas sont annexés à celle-ci.

Il va de soi que cette circulaire s'applique sans préjudice de la compétence des Cours et tribunaux.

Introduction

La modification des articles 37 et 39 du Code de droit international privé trouve son origine dans la jurisprudence européenne – tant celle de la Cour de justice de l'Union européenne (l'arrêt *Garcia Avello*, 2 octobre 2003, n° C-148/02, Rec., 2003, p. I-11613 ; l'arrêt *Grunkin et Paul*, 14 octobre 2008, n° 353/06, Rec., 2008, p. I-07639) que celle de la Cour européenne des droits de l'homme (arrêt *Henry Kismoun c. France*, 5 décembre 2013, n° 32265/10).

Les articles 49 et 50 de la loi du 6 juillet 2017 portant simplification, harmonisation, informatisation et modernisation de dispositions de droit civil et de procédure civile ainsi que du notariat, et portant diverses mesures en matière de justice, déterminent de nouvelles règles de loi applicable qui concernent l'attribution du nom ou des prénoms des enfants multipatrides.

Comme le relève déjà la circulaire du 23 septembre 2004 précitée, « l'effet sur le nom d'un changement d'état est régi par le droit applicable à la détermination du nom et non par le droit applicable à la relation d'état concernée » (M.B., 28 septembre 2004, point J, p. 69602).

La présente circulaire n'entend pas changer ce point de vue. Par conséquent, il y a lieu de distinguer les règles de conflit de lois relatives à l'état des personnes (mariage, divorce,...) et celles relatives au nom – qu'on peut étendre aux prénoms – même si une détermination du nom ou des prénoms ou leur changement est la conséquence de cet état (par exemple, à la suite d'une adoption).

Il est bon de rappeler également à titre liminaire, que les nationalités à prendre en considération sont celles de la personne concernée (les enfants,...), pas celles de leurs représentants légaux (par exemple, les parents, ..).

Dorénavant, en principe, les parents choisiront la loi applicable à la détermination du nom ou des prénoms de leurs enfants. Les règles de conflit de nationalités de l'article 3, § 2, du Code de droit international privé ne sont d'application dans ces thématiques que si les parents n'ont pas souhaité recourir à cette prérogative ou s'ils ne sont pas parvenus à un accord sur ce choix.

De même, le régime de la reconnaissance des décisions et actes étrangers a été revu en profondeur pour se conformer aux acquis de la jurisprudence européenne dans ce domaine (cfr. arrêts *Grunkin et Paul* et *Garcia Avello* précités de la Cour de Justice de l'Union européenne ; arrêt *Henry Kismoun c. France* précité de la Cour européenne des droits de l'homme).

En revanche, la réforme ne vise pas la modification du nom et des prénoms d'une personne étrangère parce qu'il s'agit d'une prérogative exclusive de l'Etat dont la personne a la nationalité (article 36, *in contrario*, du Code de droit international privé). En conséquence, les autorités belges ne peuvent pas modifier le nom ou les prénoms d'un étranger – sauf si cette personne a également la nationalité belge (article 3, § 2, 1°, du Code de droit international privé). Rien n'empêche que la décision ou l'acte étranger qui les modifient soient reconnus par la suite en Belgique, moyennant le respect des conditions de l'article 39 nouveau du Code de droit international privé.

L'insertion du nouvel article 335^{quater} dans le Code civil trouve son origine dans une différence de traitement qui existait entre les enfants multipatrides qui possèdent parmi leurs nationalités, la nationalité belge selon qu'ils sont nés ou reconnus sur le territoire belge ou sur le territoire d'un autre Etat. En effet, en raison du droit désigné par leur droit international privé, les autorités de l'Etat qui ont dressé l'acte, appliquent un droit qui ne prévoit parfois aucune possibilité de choix de nom. Pour pallier à cette différence de traitement, la loi prévoit la possibilité pour les parents d'effectuer une déclaration de choix de nom au moment de la reconnaissance de l'acte étranger – plus précisément

artikel 335^{quater} is ingevoegd in het Burgerlijk Wetboek. Voortaan kan een Belgisch kind waarvan de naam aan de ouders werd opgelegd door de Staat die de akte van geboorte of van erkenning heeft opgesteld, een door hen gekozen naam dragen, zoals voorzien in de artikelen 335 (naam van de vader, naam van de moeder, één die samengesteld is uit hun twee namen in de door hen gekozen volgorde) of 335ter (naam van de moeder, van de meemoeder, één die samengesteld is uit hun twee namen, in de door hen gekozen volgorde) van het Burgerlijk Wetboek op het ogenblik van de erkenning van die akten.

Deze omzendbrief vat eveneens in twee schema's samen hoe de nieuwe hervorming kan worden toegepast. Deze schema's vindt u in bijlage.

Uiteraard laat de toepassing van deze omzendbrief de bevoegdheid van de hoven en rechtbanken onverlet.

Inleiding

De wijziging van de artikelen 37 en 39 van het Wetboek van internationaal privaatrecht komt voort uit de Europese rechtspraak – zowel van het Hof van Justitie van de Europese Unie (arrest *Garcia Avello*, 2 oktober 2003, nr C-148/02, Rec., 2003, blz. I-11613; arrest *Grunkin en Paul*, 14 oktober 2008, nr. 353/06, Rec., 2008, blz. I-07639) als van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (arrest *Henry Kismoun v. Frankrijk*, 5 december 2013, nr. 32265/10).

De artikelen 49 en 50 van de wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie, bepalen nieuwe regels omtrent het toepasselijk recht op de toekenning van de naam of de voornamen van kinderen met een meervoudige nationaliteit.

Zoals de voormelde omzendbrief van 23 september 2004 reeds naar voren bracht “worden de gevolgen voor de naam van een verandering van staat beheerst door het recht toepasselijk op de bepaling van de naam en niet door het recht toepasselijk op de betrokken verhouding van staat.” (B.S., 28 september 2004, punt J, p. 69602).

Deze circulaire verandert dat standpunt niet. Bijgevolg moeten de conflictenregels m.b.t. de staat van de persoon (huwelijk, echtscheiding, ...) onderscheiden worden van deze m.b.t. de naam – die ook uitgebreid kunnen worden tot de voornaam – zelfs als de vaststelling van de naam en de voornamen of hun verandering het gevolg is van deze staat (vb. ingevolge een adoptie).

Het is aangewezen om er ook allereerst aan te herinneren dat de nationaliteiten die in aanmerking genomen moeten worden deze zijn van de betrokkene (de kinderen,...) en niet deze van hun wettelijke vertegenwoordigers (bijvoorbeeld de ouders,...).

In principe kiezen de ouders voortaan het toepasselijk recht op de vaststelling van de naam of de voornamen van hun kinderen. De conflictenrechtelijke regels op het gebied van nationaliteiten van artikel 3, § 2 van het Wetboek van internationaal privaatrecht zijn enkel nog van toepassing wanneer de ouders geen gebruik hebben willen maken van dat prerogatief of niet tot een akkoord zijn gekomen over die keuze.

Voorts is de regeling inzake erkenning van de buitenlandse akten en beslissingen grondig herzien met het oog op conformiteit ten aanzien van de verworvenheden van de Europese rechtspraak in dat domein (cf. voornoemde arresten *Grunkin en Paul* en *Garcia Avello* van het Hof van Justitie van de Europese Unie; voornoemd arrest *Henry Kismoun v. Frankrijk* van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens).

De hervorming beoogt echter niet de verandering van de naam en de voornamen van een buitenlands persoon, daar het om een exclusief prerogatief van de Staat waarvan de persoon de nationaliteit heeft, gaat (artikel 36, *in contrario*, van het Wetboek van internationaal privaatrecht). Bijgevolg kan de Belgische overheid de naam of de voornamen van een vreemdeling niet veranderen – tenzij die persoon ook de Belgische nationaliteit bezit (artikel 3, § 2, 1°, van het Wetboek van internationaal privaatrecht). Niets belet dat de buitenlandse akte of beslissing die de naam of voornamen verandert nadien erkend zou worden in België, mits de voorwaarden van artikel 39 (nieuw) van het Wetboek van internationaal privaatrecht zijn nageleefd.

De invoeging van artikel 335^{quater} (nieuw) in het Burgerlijk Wetboek vloeit voort uit een verschil in behandeling dat bestond tussen de kinderen met een meervoudige nationaliteit die onder andere de Belgische nationaliteit bezitten, naargelang zij geboren of erkend zijn op het Belgische grondgebied of op het grondgebied van een andere Staat. Ingevolge het recht aangewezen door hun internationaal privaatrecht, passen de autoriteiten van de Staat die de akte hebben opgesteld immers een recht toe dat vaak geen mogelijkheid tot naamkeuze voorziet. Om dat verschil in behandeling te verhelpen voorziet de wet in de mogelijkheid voor de ouders om een verklaring van naamkeuze

au moment où les parents effectuent une déclaration de choix de la loi applicable.

La réforme des règles de conflit de lois et de reconnaissance des actes et décisions étrangers

1. Le régime du choix de la loi applicable en cas de bipatridie ou de multipatridie (article 37, § 2, du Code de droit international privé)

Ce nouveau régime n'est pas applicable aux cas du changement de nom ou de prénoms visés à l'article 38 du Code de droit international privé (par exemple, changement de nom pour porter le nom de son époux ou de son épouse, changement de nom après établissement d'un deuxième lien de filiation, ...).

Exemple : Un enfant belge A naît en Belgique le 30 décembre 2018. Seule la filiation maternelle est établie au moment de la naissance. La mère porte le nom de VANDERSTICHELEN.

Le père espagnol, dont le nom est VARGAS LOPEZ, reconnaît l'enfant A en Belgique le 4 janvier 2019. L'enfant acquiert à cette occasion la nationalité espagnole. Le père et la mère souhaitent faire appliquer le droit espagnol au moment de la reconnaissance pour changer le nom de l'enfant.

Cela est impossible car l'article 38 du Code de droit international privé est d'application. En vertu de l'article 38, le changement de nom est régi par le droit de l'Etat dont celle-ci a la nationalité au moment du changement de nationalité. Par conséquent, en raison de l'article 3 du Code de droit international privé, le droit belge est d'application pour déterminer si le nom de l'enfant peut être changé et la manière dont cela peut se faire.

L'article 37, § 2 prescrit que : « Lorsque la personne possède deux ou plusieurs nationalités, il est tenu compte de la nationalité choisie par elle parmi celles-ci.

Le choix est formulé de manière expresse, dans un écrit daté et signé, au moment où la détermination du nom ou des prénoms de la personne est soumise pour la première fois à l'autorité belge.

En cas de désaccord ou en cas d'absence de choix, l'article 3 est applicable. ».

Le nouvel article 37, § 2, ne s'écarte pas des principes de l'ancien article 37 du Code de droit international privé. La loi applicable à l'attribution du nom et des prénoms de l'enfant sera fonction de sa nationalité et ce, parce qu'il s'agit d'une matière liée à l'état des personnes.

Cependant, les règles de conflit de nationalités (article 3, § 2, du Code de droit international privé), à savoir le droit avec lequel la personne entretient les liens le plus étroit ou le droit belge si la personne a, parmi ses nationalités, la nationalité belge, ne seront appliquées à cette matière que de manière marginale. Selon le nouveau régime, les parents ou les représentants légaux de l'enfant doivent s'entendre sur ce choix et l'administration n'intervient plus dans ce choix que lorsque ceux-ci n'ont pas exprimé ce choix ou sont en désaccord.

Par conséquent, l'officier de l'état civil ne peut plus effectuer un contrôle de pertinence sur le choix effectué par les parents (par exemple, pas de contrôle du lien le plus étroit avec l'Etat dont le droit a été désigné,...). Il doit toutefois s'assurer, qu'ils sont en droit de choisir l'application de ce droit au regard de l'article 37, § 2, du Code de droit international privé (par exemple, les parents veulent appliquer le droit de l'Etat de la résidence habituelle de l'enfant ou le droit d'une de leurs nationalités que l'enfant n'a pas alors que l'article 37, § 2, précise que ce choix dépend des nationalités que l'enfant possède).

Pour s'aider dans l'exercice de ce contrôle, les officiers de l'état civil peuvent, si les parents affirment que l'enfant est bipatride ou multipatride et qu'ils souhaitent faire appliquer le droit d'un des Etats dont leur enfant a la nationalité, exiger la production d'un document valide qui établit qu'il a effectivement cette nationalité.

Il ne faut pas confondre choix de la loi applicable au nom/prénoms et choix du nom/prénoms.

Le choix de la loi applicable vise le cas des personnes qui peuvent demander l'application des dispositions internes de plusieurs droits étatiques (droit d'une des nationalités de la personne ; droit de la résidence habituelle ou de la nationalité, ...) pour déterminer le nom ou les prénoms de la personne, et ce, sur base d'un choix qu'elles effectuent entre ces différents droits. C'est ce choix qui est à la base de l'article 37 du Code de droit international privé.

af te leggen op het tijdstip van de erkenning van de buitenlandse akte – meer bepaald op het tijdstip dat de ouders een verklaring van keuze over het toepasselijk recht afleggen.

Hervorming van de verwijzingsregels en van de regeling inzake erkenning van de buitenlandse akten en beslissingen

1. Regeling inzake de keuze van het toepasselijk recht ingeval van dubbele of meervoudige nationaliteit (artikel 37, § 2, van het Wetboek van internationaal privaatrecht)

Deze nieuwe regeling is niet van toepassing op de gevallen van naam- of voornaamsverandering bedoeld in artikel 38 van het Wetboek van internationaal privaatrecht (vb. naamsverandering om de naam van de echtgenoot of echtgenote te dragen, naamsverandering na vaststelling tweede afstammingsband, ...).

Voorbeeld : Een Belgisch kind A wordt in België geboren op 30 december 2018. Enkel de moederlijke afstamming wordt vastgesteld op het ogenblik van de geboorte. De moeder draagt de naam VANDERSTICHELEN.

De Spaanse vader, met de naam VARGAS LOPEZ, erkent het kind A in België op 4 januari 2019. Het kind verkrijgt daarbij de Spaanse nationaliteit. De vader en de moeder wensen het Spaans recht toe te passen op het ogenblik van de erkenning om de naam van het kind te veranderen.

Dit is niet mogelijk want artikel 38 van het Wetboek van internationaal privaatrecht is van toepassing. Krachtens artikel 38 wordt de naamsverandering beheerst door het recht van de Staat waarvan die persoon op het tijdstip van de verandering de nationaliteit heeft. Gelet op artikel 3 van het Wetboek van Belgisch internationaal privaatrecht, is het Belgisch recht dus van toepassing om te bepalen of de naam van het kind veranderd kan worden en op welke wijze.

Artikel 37, § 2 bepaalt: "Bezit de persoon twee of meer nationaliteiten, dan wordt rekening gehouden met de nationaliteit die de persoon kiest.

De keuze wordt uitdrukkelijk geformuleerd in een gedagtekend en ondertekend geschrift op het ogenblik dat de vaststelling van de naam of de voornamen van de persoon voor de eerste keer aan de Belgische overheid wordt voorgelegd.

In geval van onenigheid of bij afwezigheid van keuze, is artikel 3 toepasselijk."

Artikel 37, § 2, (nieuw) wijkt niet af van de principes van het vroegere artikel 37 van het Wetboek van internationaal privaatrecht. Het toepasselijk recht op de toekenning van de naam en de voornamen van het kind zal afhangen van zijn nationaliteit, gezien het een materie betreft die verband houdt met de staat van de persoon.

In principe zullen de conflictenrechtelijke regels op het gebied van nationaliteiten (artikel 3, § 2 van het Wetboek van internationaal privaatrecht), namelijk het aanknopen met het recht van de Staat van de nauwste banden of met het Belgisch recht indien één van de nationaliteiten van het kind de Belgische is, slechts in beperkte mate nog toegepast worden. Volgens de nieuwe regeling moeten de ouders of de wettelijke vertegenwoordigers van het kind akkoord zijn over die keuze en komt de overheid niet langer tussen in die keuze, tenzij zij geen keuze hebben uitgedrukt of niet tot een akkoord komen.

Bijgevolg mag de ambtenaar van de burgerlijke stand geen pertinentietoets meer doen met betrekking tot de door de ouders gemaakte keuze (bijvoorbeeld geen toetsing van de nauwste band met de Staat van het aangewezen recht,...). Hij moet wel nagaan of ze het recht hebben om de toepassing van dit recht te kiezen volgens artikel 37, § 2 van het Wetboek van internationaal privaatrecht (de ouders willen bijvoorbeeld het recht van de Staat van de gewone verblijfplaats van het kind toepassen of het recht van één van hun nationaliteiten die het kind niet heeft, terwijl artikel 37, § 2 bepaalt dat de keuze afhangt van de nationaliteiten die het kind bezit).

De ambtenaren van de burgerlijke stand kunnen, wanneer de ouders beweren dat het kind over de dubbele of de meervoudige nationaliteit bezit en dat ze het recht van een van de Staten waarvan hun kind de nationaliteit bezit willen doen toepassen, als hulpmiddel bij de uitoefening van deze controle, vragen dat een geldig document wordt voorgelegd dat aantoonst dat het effectief deze nationaliteit bezit.

De keuze van het toepasselijk recht op de naam/voornamen mag niet verward worden met de keuze van de naam/voornamen.

De keuze van het toepasselijk recht heeft betrekking op het geval waarbij personen de toepassing van de interne rechtsbepalingen van verscheidene staten kunnen vragen voor het vaststellen van de naam of de voornamen van de persoon, en daaruit een keuze voor het recht van één staat maken. Artikel 37 van het Wetboek van internationaal privaatrecht laat voortaan deze keuze van het toepasselijk recht toe.

Le choix de nom/prénoms n'est envisageable que si le « droit interne » autorise les parents – ou éventuellement d'autres représentants légaux – à choisir le nom ou les prénoms de l'enfant parmi une ou plusieurs facultés offertes par ce droit (nom du père/coparente, nom de la mère, double nom). Ainsi les articles 335 et 335ter du Code civil autorisent les parents à leur donner, soit un de leurs deux noms, soit leurs noms accolés dans l'ordre déterminé par ceux-ci.

Exemple 1 : Monsieur A est bulgare ; Madame B est britannique. L'enfant acquiert les deux nationalités à la naissance. Ils se présentent à la commune au moment de la déclaration de naissance pour effectuer une déclaration de choix de la loi applicable. Le nom de l'enfant pourra être déterminé conformément au droit bulgare ou au droit anglais, en fonction du souhait des parents. L'article 3, § 2, 2°, du Code de droit international privé (la nationalité de l'Etat avec lequel la personne possède les liens les plus étroits) n'est plus en principe d'application au cas d'espèce – sauf désaccord ou absence de choix.

Exemple 2 : Monsieur A est belge ; Madame B est franco-marocaine. L'enfant acquiert les trois nationalités à la naissance. Ils se présentent à la commune au moment de la naissance pour effectuer une déclaration de choix de la loi applicable en vue de choisir le droit national qui déterminera le nom de l'enfant. Le nom de l'enfant pourra être déterminé conformément au droit belge, au droit français ou au droit marocain. L'article 3, § 2, 1°, du Code de droit international privé (prédominance de la nationalité belge sur les autres nationalités de l'enfant) n'est plus en principe d'application au cas d'espèce – sauf désaccord ou absence de choix.

Une fois ce choix de la loi applicable effectué, l'autorité belge devra appliquer l'ensemble des règles du droit interne désignées pour déterminer le nom (suffixe slave, *middle name*, surnom, postnom, double nom, chaîne de noms,...) ou les prénoms de la personne concernée.

Exemple 1 : Monsieur A, de nationalité russe, s'appelle Ivan DAVIDOV ; Madame B, de nationalité allemande, s'appelle Irene MEYER. Ils ont choisi un nom matrimonial au moment de leur mariage en Russie : celui de l'époux. Ils viennent effectuer une déclaration de naissance de leur fille Anna et choisissent, par déclaration de choix de la loi applicable, le droit russe pour déterminer le nom de l'enfant à cette occasion. L'enfant portera, sur base de ce droit, le nom de son père, suivi d'un nom patronymique : elle s'appellera Anna Ivanova DAVIDOVA.

Exemple 2 : Monsieur A, de nationalité belgo-colombienne, s'appelle GARCIA MARQUEZ ; Madame B, de nationalité belge, s'appelle DUBOIS. L'enfant dispose de la nationalité de ses deux parents à la naissance. Ils veulent, par déclaration de choix de la loi applicable, déterminer le nom conformément au droit colombien. Vu que les parents font le choix du droit colombien, le nom du père peut être considéré comme un nom divisible même s'il possède également la nationalité belge.

L'enfant portera alors le nom de GARCIA DUBOIS.

Par contre, s'ils privilégient plutôt l'application du droit belge, le nom du père est, en principe, un nom composé, c'est-à-dire indivisible qu'on doit transmettre dans son intégralité (Circulaire du 30 mai 2014 relative à la loi du 8 mai 2014 modifiant le Code civil en vue d'instaurer l'égalité de l'homme et de la femme dans le mode de transmission du nom à l'enfant et à l'adopté, *M.B.*, 30 mai 2014, p. 42171).

L'enfant portera alors, soit le nom GARCIA MARQUEZ (nom du père), soit le nom DUBOIS (nom de la mère), soit le nom GARCIA MARQUEZ DUBOIS (nom du père suivi du nom de la mère), soit le nom DUBOIS GARCIA MARQUEZ (nom de la mère suivi du nom du père).

L'officier de l'état civil peut exiger la production d'un certificat de coutume pour connaître le contenu des dispositions légales étrangères relatives au nom.

1.1. Les conditions pour exercer le choix de la loi applicable dans le cadre de la détermination du nom ou des prénoms

Le choix de la loi applicable peut être effectué dans le respect de trois conditions :

a) Exercice de l'autorité parentale :

Le choix du nom ou des prénoms doit se faire dans le respect des dispositions de la loi applicable à l'exercice de l'autorité parentale. Ainsi, la déclaration de choix de la loi applicable doit tenir compte du prescrit de l'article 35 du Code de droit international privé. Les travaux

De keuze van de naam/voornamen is slechts mogelijk indien het toepasselijk 'interne recht' de ouders – of eventueel andere wettelijke vertegenwoordigers – , toelaat om de naam of de voornamen van het kind te kiezen tussen één of meerdere mogelijkheden voorzien in dit recht (naam van de vader/meemoeder, naam van de moeder, dubbele naam). Zo laten de artikelen 335 en 335ter van het Burgerlijk Wetboek de ouders toe om één van hun beide namen toe te kennen of hun beide namen, in de door hen gekozen volgorde.

Voorbeeld 1: de heer A is Bulgaar; mevrouw B is Britse. Het kind verkrijgt beide nationaliteiten bij de geboorte. Zij bieden zich aan bij de gemeente op het tijdstip van de aangifte van geboorte om een verklaring van keuze van toepasselijk recht af te leggen. De naam van het kind zal vastgesteld kunnen worden overeenkomstig het Bulgaarse recht of het Britse recht, naargelang de wens van de ouders. Artikel 3, § 2, 2°, van het Wetboek van internationaal privaatrecht (de nationaliteit waarmee de persoon de nauwste banden heeft) is in dit geval in principe niet meer van toepassing – tenzij in geval van onenigheid of bij afwezigheid van keuze.

Voorbeeld 2: de heer A is Belg; mevrouw B is Frans-Marokkaanse. Het kind verkrijgt de drie nationaliteiten bij de geboorte. Zij bieden zich aan bij de gemeente op het tijdstip van de geboorte om een verklaring van keuze van toepasselijk recht af te leggen en dus het nationaal recht te kiezen dat de naam van het kind zal vaststellen. De naam van het kind zal vastgesteld kunnen worden overeenkomstig het Belgisch, het Frans of het Marokkaans recht. Artikel 3, § 2, 1°, van het Wetboek van internationaal privaatrecht (overwicht van de Belgische nationaliteit op de overige nationaliteiten van het kind) is in dit geval in principe niet meer van toepassing – tenzij in geval van onenigheid of bij afwezigheid van keuze.

Zodra de keuze van het toepasselijk recht gemaakt is moet de Belgische overheid alle regels van het aangewezen intern recht toepassen voor het vaststellen van de naam (Slavisch achtervoegsel, *middle name*, bijnaam, *post-nom*, dubbele naam, naamketen...) of de voornamen van de betrokkene.

Voorbeeld 1: de heer A, van Russische nationaliteit, Ivan DAVIDOV genaamd; mevrouw B, van Duitse nationaliteit, Irene MEYER genaamd. Zij hebben een huwelijksnaam gekozen op het tijdstip van hun huwelijk in Rusland, namelijk die van de echtgenoot. Zij doen een aangifte van geboorte van hun dochter Anna en kiezen, door een verklaring van keuze van het toepasselijk recht, het Russisch recht om de naam van het kind vast te stellen. Het kind zal, op grond van dat recht, de naam van haar vader dragen, gevolgd door een patroniem: haar naam zal Anna Ivanova DAVIDOVA zijn.

Voorbeeld 2 : de heer A, van Belgisch-Colombiaanse nationaliteit, GARCIA MARQUEZ genaamd; mevrouw B, van Belgische nationaliteit, DUBOIS genaamd. Het kind heeft de nationaliteit van zijn beide ouders bij de geboorte. Zij willen door verklaring van rechtskeuze de naam van het kind vaststellen overeenkomstig het Colombiaans recht. Daar de ouders voor het Colombiaans recht kiezen, kan de naam van de vader als deelbaar worden beschouwd, ook al beschikt hij ook over de Belgische nationaliteit.

Het kind draagt bijgevolg de naam GARCIA DUBOIS.

Indien ze daarentegen de toepassing van het Belgisch recht verkiezen, is de naam van de vader in principe een samengestelde naam, dit wil zeggen een ondeelbare naam die in zijn geheel moeten worden doorgegeven (Omzendbrief van 30 mei 2014 betreffende de wet van 8 mei 2014 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek met het oog op de invoering van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen bij de wijze van naamsoverdracht aan het kind en aan de geadopteerde, *BS*, 30 mei 2014, p. 42171).

Het kind zal dus ofwel de naam GARCIA MARQUEZ (naam van de vader), ofwel de naam DUBOIS (naam van de moeder), ofwel de naam GARCIA MARQUEZ DUBOIS (naam van de vader gevolgd door naam van de moeder), ofwel de naam DUBOIS GARCIA MARQUEZ (naam van de moeder gevolgd door de naam van de vader) dragen.

De ambtenaar van de burgerlijke stand kan verzoeken om een wetscertificaat voor te leggen, zodat hij de inhoud kent van de buitenlandse wettelijke bepalingen betreffende de naam.

1.1. Voorwaarden voor het maken van de keuze van het toepasselijk recht bij de vaststelling van de naam of van de voornamen

De keuze van het toepasselijk recht kan gemaakt worden met inachtneming van drie voorwaarden:

a) Uitoefening van het ouderlijk gezag:

De keuze van de naam en de voornamen moet gebeuren met respect van de bepalingen van het toepasselijk recht inzake de uitoefening van het ouderlijk gezag. Zo moet de verklaring van keuze van het toepasselijk recht rekening houden met artikel 35 van het Wetboek van

préparatoires de la loi du 6 juillet 2017 précitée précisent même que le choix du nom est une prérogative de l'autorité parentale (Projet de loi portant simplification, harmonisation, informatisation et modernisation de dispositions de droit civil et de procédure civile ainsi que du notariat, et portant diverses mesures en matière de justice, Exposé des motifs, *Doc. parl.*, Ch., Sess.ord., 2016-2017, n° 53-2259/01, p. 42).

L'article 35, § 1er, alinéa 1er, du Code de droit international privé désigne en principe le droit de l'Etat où l'enfant a sa résidence habituelle, au sens de l'article 4 du même Code. Dans la plupart des cas, cela reviendra à appliquer le droit belge.

Si le droit belge est d'application, la déclaration pourrait être introduite par un des parents en raison de la présomption d'exercice conjoint de l'autorité parentale (articles 373, alinéa 2, et 374, § 1er, alinéa 1er, du Code civil). Il n'appartiendra donc pas à l'officier de l'état civil de vérifier que le choix a bien été effectué conjointement. Lorsque la déclaration a été effectuée sans l'accord de l'autre, il sera toujours possible au parent lésé de saisir le tribunal de la famille pour trancher ce litige en rapport avec l'exercice de l'autorité parentale.

Si l'enfant ne réside pas habituellement en Belgique, l'officier de l'état civil peut toujours exiger la production d'un certificat de coutume de l'Etat où l'enfant réside afin de connaître les règles qui régissent l'autorité parentale dans celui-ci.

b) Déclaration sous la forme d'un écrit (article 37, § 2, alinéa 2, du Code de droit international privé) :

Pour éviter toute forme de dérives ou des difficultés d'interprétation, la déclaration de choix de la loi applicable est actée dans un document daté et signé, qui ne laisse planer aucun doute sur ce choix. S'il a un doute à ce sujet, l'officier de l'état civil appliquera le régime par défaut (détermination de la loi applicable selon les règles de conflit de nationalités énoncées à l'article 3, § 2, du Code de droit international privé).

Pour rappel, l'officier de l'état civil ne peut pas se déplacer pour acter l'accord de l'un d'eux parce que celui-ci serait empêché.

En outre, à l'instar de ce qui est prévu pour la déclaration de choix de nom du Code civil, la déclaration de choix de la loi applicable ne peut pas être effectuée de manière anticipée, c'est-à-dire avant la naissance de l'enfant (c'est l'hypothèse où une déclaration de choix de la loi applicable serait effectuée au moment d'une reconnaissance prénatale par les parents de nationalité distincte).

Comme le prévoit la circulaire du 27 décembre 2016 relative à la loi du 25 décembre 2016 modifiant les articles 335 et 335ter du Code civil relatifs au mode de transmission du nom à l'enfant, cette déclaration pourrait être intégrée à la déclaration conjointe de choix de nom (M.B., 30 décembre 2016, p. 92161).

La déclaration peut être faite au moyen d'un acte sous seing privé ou d'un acte ayant la forme authentique.

La déclaration est jointe au dossier.

c) Autorité compétente pour acter le choix de la loi applicable :

Ce choix ne peut être formulé que devant l'autorité saisie pour la première fois de la question de détermination d'un nom ou des prénoms d'un enfant bipatride ou multipatride. L'autorité pourrait être notamment un officier de l'état civil en cas de déclaration de naissance ou l'autorité centrale fédérale, qui constate le nom de l'enfant au moment de la reconnaissance d'une décision ou d'un acte d'adoption internationale. Selon l'exposé des motifs de la loi du 6 juillet 2017 portant simplification, harmonisation, informatisation et modernisation de dispositions de droit civil et de procédure civile ainsi que du notariat, et portant diverses mesures en matière de justice, cette situation peut également se présenter « *par exemple lorsque des parents belges qui résident habituellement à l'étranger, viennent déclarer la naissance de leur enfant belge auprès d'un poste consulaire de carrière, conformément à l'article 7, 1°, du Code consulaire.* » (Projet de loi portant simplification, harmonisation, informatisation et modernisation de dispositions de droit civil et de procédure civile ainsi que du notariat, et portant diverses mesures en matière de justice, Exposé des motifs, *op.cit.*, n° 54-2259/001, p. 47).

internationalement. De naamkeuze is immers een prerogatief van het ouderlijk gezag, zoals aangehaald in de voorbereidingen in het kader van de voornoemde wet van 6 juli 2017 (Wetsontwerp houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie, Memorie van toelichting, Memorie van toelichting, *Gedr. St.*, Kamer, gewone zitting, 2016-2017, nr. 54-2259/01, p. 42).

Artikel 35, § 1, eerste lid, van het Wetboek van internationaal privaatrecht wijst in principe het recht aan van de Staat waarin het kind zijn gewone verblijfplaats in de zin van artikel 4 van hetzelfde Wetboek heeft. In de meeste gevallen zal dit neerkomen op het toepassen van het Belgisch recht.

Indien het Belgisch recht van toepassing is, kan de verklaring door één ouder afgelegd worden omwille van het vermoeden van de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag (artikel 373, tweede lid, en 374, § 1, eerste lid van het Burgerlijk Wetboek) Het komt dus niet aan de ambtenaar van de burgerlijke stand toe om na te gaan of de keuze werkelijk gemeenschappelijk werd gemaakt. Wanneer de verklaring uiteindelijk werd afgelegd zonder het akkoord van de andere, zal het aan de benadeelde ouder zijn om de familierechtbank te vatten om dit geschil over de uitoefening van het ouderlijk gezag te beslechten.

Indien het kind zijn gewone verblijfplaats niet in België heeft, kan de ambtenaar van de burgerlijke stand steeds verzoeken hem een wetscertificaat van de Staat waar het kind verblijft voor te leggen, zodat hij de regels die het ouderlijk gezag in dat land regelen kent.

b) Schriftelijke verklaring (artikel 37, §2, tweede lid van het Wetboek van internationaal privaatrecht):

Om elke vorm van fraude of interpretatieproblemen te voorkomen, wordt de verklaring van keuze van het toepasselijk recht geakteerd in een gedagtekend en ondertekend document, zodat er geen twijfel is over die keuze. Indien hij hierover twijfels heeft moet de ambtenaar van de burgerlijke stand de standaardregeling toepassen (vaststelling van het toepasselijk recht volgens de regels van conflict van nationaliteiten, vermeld in artikel 3, § 2, van het Wetboek van internationaal privaatrecht).

Ter herinnering: de ambtenaar van de burgerlijke stand mag zich niet verplaatsen om het akkoord van een van hen te akteren, omdat deze zou verhinderd zijn.

Verder, naar analogie van hetgeen bepaald is voor de verklaring van naamkeuze in het Burgerlijk Wetboek, mag de verklaring van keuze van het toepasselijk recht niet voortijdig worden afgelegd m.a.w. vóór de geboorte van het kind (nl. de hypothese waarbij een verklaring van keuze van het toepasselijk recht afgelegd zou worden op het tijdstip van een prenatale erkenning door de ouders met een verschillende nationaliteit).

Zoals bepaald in de omzendbrief van 27 december 2016 betreffende de wet van 25 december 2016 tot wijziging van de artikelen 335 en 335ter van het Burgerlijk Wetboek betreffende de wijze van naamsoverdracht aan het kind, zou die verklaring kunnen worden geïntegreerd in de gemeenschappelijke verklaring van naamkeuze (B.S., 30 december 2016, blz. 92161).

De verklaring kan afgelegd worden bij onderhandse of authentieke akte.

De verklaring wordt bij het dossier gevoegd.

c) Bevoegde overheid om akte te nemen van de keuze van het toepasselijk recht:

De keuze kan enkel geformuleerd worden voor de overheid aan wie de vraag over de vaststelling van een naam of van de voornamen van een kind met dubbele of meervoudige nationaliteit voor de eerste keer werd voorgelegd. De overheid zou met name een ambtenaar van de burgerlijke stand bij de aangifte van geboorte of de federale centrale autoriteit kunnen zijn, die de naam van het kind vaststelt, op het tijdstip van de erkenning van een beslissing of van een akte van interlandelijke adoptie. Volgens de memorie van toelichting bij de wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie, kan die situatie zich ook "*bijvoorbeeld voordoen wanneer Belgische ouders die hun gewone verblijfplaats in het buitenland hebben, de geboorteaangifte van hun Belgisch kind komen doen bij een consulaire beroepspost, overeenkomstig artikel 7, 1°, van het Consulair Wetboek.*" (Wetsontwerp houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie, Memorie van toelichting, *op.cit.*, nr. 54-2259/001, blz.47).

On peut déduire de ce qui précède que cette déclaration ne peut avoir lieu qu'une seule fois et qu'elle est irrévocable.

▪ Ainsi, les parents ne peuvent pas remettre en cause le choix de la loi applicable qu'ils ont exercé précédemment pour déterminer le nom ou les prénoms de leur enfant commun et ce, en faisant une nouvelle déclaration devant une autre autorité belge (par exemple devant un officier de l'état civil d'une commune après avoir saisi précédemment un officier consulaire ou un autre officier de l'état civil).

De même, cela implique que ce choix ne peut être exercé qu'à l'égard d'un enfant commun. Ainsi, ce choix ne peut pas être remis en cause par les parents au moment de la déclaration de naissance du deuxième enfant bipatride commun. Ce choix effectué antérieurement s'impose à l'ensemble des enfants pour lesquels un lien de filiation est établi à l'égard des mêmes père et mère ou des mêmes mère et coparente (Projet de loi portant simplification, harmonisation, informatisation et modernisation de dispositions de droit civil et de procédure civile ainsi que du notariat, et portant diverses mesures en matière de justice, Amendement n° 74 de M. Terwingen et csrts, *Doc. parl.*, Ch., sess. ord. 2016-2017, n° 54-2259/003, p. 124).

Exemple : Monsieur est de nationalité française ; Madame est de nationalité belge. Ils se sont mariés le 23 mai 2015. Les enfants issus de leur union auront la double nationalité.

L'enfant A naît en Belgique le 8 novembre 2018. Les parents ne font pas de choix de la loi applicable au moment de la déclaration de naissance. Le régime par défaut de l'article 3, § 2, du Code de droit international privé est donc appliqué. Puisque l'enfant a également la nationalité belge, on appliquera le droit belge.

L'enfant B naît en Belgique le 30 décembre 2019. Les parents ne peuvent plus, par déclaration de choix de la loi applicable, demander l'application du droit français au moment de la déclaration de naissance de l'enfant B. L'absence de choix équivaut à l'exercice d'un choix (cfr. *infra*). C'est donc le droit belge qui s'appliquera. En vertu de l'article 335bis du Code civil, l'enfant portera le même nom que l'aîné.

C'est la raison pour laquelle l'officier de l'état civil compétent doit s'assurer, dans toute la mesure du possible, qu'une déclaration de choix de la loi applicable n'a pas eu lieu précédemment au moment de la naissance du premier enfant commun ou de la reconnaissance en Belgique d'un acte étranger. A cet effet, il peut interroger les parents sur l'existence d'une pareille déclaration conjointe, quitte à ce qu'il exige une attestation sur l'honneur à ce propos.

Dans le cas où un acte étranger concernant le premier enfant commun a déjà été reconnu, l'officier de l'état civil compétent doit appliquer le droit qui a été appliqué ou désigné dans cet acte à l'enfant commun né ultérieurement pour autant qu'il ait aussi la même nationalité ou ait sa résidence habituelle dans l'Etat du droit appliqué ou désigné.

En revanche la situation est bien différente si les parents n'ont jamais effectué une déclaration de choix de la loi applicable au moment de la naissance de leur premier enfant commun.

Un choix de la loi applicable peut ne pas avoir été possible et ce pour différentes raisons : le premier enfant commun n'avait pas plusieurs nationalités ou le nom de leur premier enfant avait été déclaré avant le 1er janvier 2018.

Exemple 1 : L'enfant A est né le 5 novembre 2017 et est belgo-marocain. Un choix de la loi applicable n'est pas possible et le droit belge est appliqué. L'enfant B naît le 7 février 2019 et est également belgo-marocain.

Un choix de la loi applicable est possible vis-à-vis de l'enfant B.

Si les parents choisissent l'application du droit marocain, l'enfant B pourra porter un autre nom que celui de l'enfant A.

Si les parents choisissent l'application du droit belge, le principe de l'unité du nom visé à l'article 335bis du Code civil sera applicable. Etant donné que le nom de l'enfant A a été déterminé selon l'article 335 du Code civil, l'enfant B portera le même nom.

Exemple 2 : L'enfant A est né le 5 novembre 2017 et est franco-marocain. Un choix de la loi applicable n'est pas possible et le droit français est applicable parce qu'il présente les liens les plus étroits avec la France. L'enfant B naît le 7 février 2019 et est également franco-marocain.

Hieruit kan dus worden afgeleid dat die verklaring slechts eenmaal kan gebeuren en dat zij onherroepelijk is.

▪ Aldus kunnen de ouders de keuze van het toepasselijk recht die zij voordien hebben gedaan om de naam of de voornamen van hun gemeenschappelijk kind vast te stellen niet meer in vraag stellen door het afleggen van een nieuwe verklaring voor een andere Belgische autoriteit (bijvoorbeeld voor een ambtenaar van de burgerlijke stand van een gemeente, nadat zij eerder bij een consulaire ambtenaar of een andere ambtenaar van de burgerlijke stand geweest zijn).

Dat houdt ook in dat die keuze enkel kan worden uitgeoefend ten aanzien van een gemeenschappelijk kind. Die keuze kan dus niet meer ter discussie worden gesteld door de ouders bij de aangifte van geboorte van het tweede gemeenschappelijk kind met dubbele nationaliteit. De eerder gemaakte keuze geldt voor alle kinderen met een vaststaande afstammingsband ten aanzien van dezelfde vader en moeder of dezelfde moeder en meemoeder (Wetsontwerp houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie, Amendement nr. 74 van de h. Terwingen c.s., *Gedr. st.*, Kamer, gewone zitting 2016-2017, nr. 54-2259/003, blz. 124).

Voorbeeld: mijnheer heeft de Franse nationaliteit, mevrouw heeft de Belgische nationaliteit. Zij huwden op 23 mei 2015. De kinderen geboren uit hun huwelijk zullen de dubbele nationaliteit hebben.

Kind A wordt in België geboren op 8 november 2018. De ouders leggen geen verklaring van keuze van toepasselijk recht af op het ogenblik van de aangifte van geboorte. De standaardregeling van artikel 3, §2, van het Wetboek van internationaal privaatrecht is dus van toepassing. Aangezien het kind ook de Belgische nationaliteit heeft, moet het Belgisch recht toegepast worden.

Kind B wordt in België geboren op 30 december 2019. De ouders kunnen de toepassing van het Franse recht niet meer vragen bij de aangifte van geboorte van kind B door een verklaring van keuze van toepasselijk recht. De afwezigheid van keuze wordt gelijkgesteld met het maken van een keuze (cfr. *infra*). Het Belgisch recht is dus van toepassing. Krachtens artikel 335bis van het Burgerlijk Wetboek zal het kind dezelfde naam dragen als het oudste kind.

Dit is de reden waarom de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand zich er, zo goed als mogelijk, van moet verzekeren, dat er voordien geen verklaring van keuze van het toepasselijk recht gebeurd is op het tijdstip van de geboorte van het eerste gemeenschappelijke kind of van de erkenning in België van een buitenlandse akte. Hij kan hiertoe de ouders ondervragen over het bestaan van zulke gemeenschappelijke verklaring, of zelfs verzoeken om een verklaring op erewoord hierover.

In het geval dat de buitenlandse akte van het eerste gemeenschappelijke kind werd erkend, zal de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand het in die akte toegepaste of aangewezen recht toepassen, indien het later geboren kind ook over de nationaliteit van dat recht beschikt of zijn gewone verblijfplaats heeft in de Staat van dat recht.

De situatie is daarentegen verschillend indien de ouders nooit een verklaring van keuze van toepasselijk recht hebben kunnen afleggen bij de geboorte van hun eerste gemeenschappelijk kind.

Een keuze van toepasselijk recht kan om verschillende redenen niet mogelijk zijn geweest : het eerste gemeenschappelijk kind had geen meervoudige nationaliteit of de naam van het eerste gemeenschappelijke kind werd vastgesteld voor 1 januari 2018.

Voorbeeld 1 : Kind A werd op 5 november 2017 geboren en heeft de Belgisch-Marokkaanse nationaliteit. Er is geen keuze van toepasselijk recht mogelijk en het Belgisch recht wordt toegepast. Kind B wordt geboren op 7 februari 2019 en heeft eveneens de Belgisch-Marokkaanse nationaliteit.

Er is een keuze van toepasselijk recht mogelijk voor kind B.

Indien de ouders kiezen voor de toepassing van het Marokkaanse recht, kunnen zij voor kind B een andere naam kiezen dan de naam van kind A.

Indien de ouders kiezen voor de toepassing van het Belgisch recht, is het principe van eenheid van naam van artikel 335bis van het Burgerlijk Wetboek van toepassing. Aangezien de naam van kind A werd vastgesteld met toepassing van artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek, zal kind B dezelfde naam dragen.

Voorbeeld 2 : Kind A werd op 5 november 2017 geboren en heeft de Frans-Marokkaanse nationaliteit. Er is geen keuze van toepasselijk recht mogelijk en het Frans recht wordt toegepast omdat het kind de nauwste banden heeft met Frankrijk. Kind B wordt geboren op 7 februari 2019 en heeft eveneens de Frans-Marokkaanse nationaliteit.

Un choix de la loi applicable est possible vis-à-vis de l'enfant B.

Si les parents optent pour l'application du droit marocain, ils peuvent choisir un autre nom que celui de l'enfant A.

Si les parents choisissent le droit français, le principe d'unité du nom consacré par l'article 311-21 du Code civil français est d'application. L'enfant B portera le même nom que l'enfant A.

Exemple 3 : L'enfant A est né le 5 novembre 2017 et est congolais-gabonais. Un choix de la loi applicable n'est pas possible et le droit congolais est appliqué parce qu'il présente les liens les plus étroits avec le Congo. L'enfant B naît le 7 février 2019 et est également congolais-gabonais.

Un choix de la loi applicable est possible vis-à-vis de l'enfant B.

Dès lors que la détermination du nom est fonction du droit matériel choisi par les parents, l'enfant B pourra porter un autre nom que l'enfant A.

Exemple 4 : L'enfant A naît le 5 novembre 2017 de deux parents congolais. Puisque l'enfant n'a que la nationalité congolaise au moment de la naissance, ses parents ne peuvent pas faire une déclaration de choix de la loi applicable.

Les parents acquièrent la nationalité belge le 7 juin 2019.

L'enfant B naît le 18 septembre 2019 et a la nationalité belge et congolaise.

Un choix de la loi applicable est possible vis-à-vis de l'enfant B.

Si les parents optent pour l'application du droit congolais, ils pourront donner le même nom à l'enfant B mais ils peuvent aussi choisir un autre nom car le droit congolais ne reconnaît pas le principe de l'unité du nom.

Si les parents préfèrent choisir le droit belge, il est possible que l'enfant B porte un autre nom que l'enfant A. Le principe de l'unité du nom de l'article 335bis du Code civil ne peut pas être invoqué parce que le nom de l'enfant A n'a pas été déterminé conformément à l'article 335 du Code civil.

L'enfant C, naît le 2 janvier 2021 et possède à la fois la nationalité belge et la nationalité congolaise. Le choix de la loi applicable exprimé au moment de la naissance de l'enfant B s'impose à l'enfant C.

▪ Un autre cas d'espèce est celui où un choix de la loi applicable a été effectué vis-à-vis du premier enfant commun et où le deuxième enfant n'a plus qu'une nationalité.

Dans ce cas, la détermination du nom du deuxième enfant est régie par le droit de l'Etat dont il a la nationalité.

Exemple : Un premier enfant commun A naît le 5 novembre 2017 et est belgo-espagnol. Par application de (l'ancien) article 37 du Code de droit international privé, c'est le droit belge qui est applicable. Un choix de la loi applicable n'est pas envisageable.

Un deuxième enfant commun B naît le 7 février 2019. Cet enfant a seulement la nationalité espagnole. Le nom du deuxième enfant est déterminé conformément au droit espagnol.

Pour rappel, en cas de déclaration écrite mensongère à ce propos, il est toujours possible pour l'officier de l'état civil d'en informer le procureur du Roi.

1.2. Le régime par défaut si les représentants de l'enfant ne s'entendent pas sur le choix de la loi applicable ou s'ils refusent de faire un choix (article 37, § 2, alinéa 3, du Code de droit international privé)

Lorsque les parties n'ont pas souhaité effectuer une déclaration de choix de la loi applicable ou ne sont pas parvenus à s'entendre à ce sujet, ce sont les règles de conflit de nationalités qui s'appliquent à la détermination du nom/prénoms.

Ainsi, si l'enfant a, parmi ses nationalités, la nationalité belge, les autorités appliqueront le droit belge (article 3, § 2, 1°, du Code de droit international privé). Par contre, dans les autres cas, l'officier de l'état civil privilégie la nationalité avec lequel l'enfant présente les liens les plus étroits (article 3, § 2, 2°, du Code de droit international privé).

A noter que le désaccord ou l'absence de choix de la loi applicable au moment de la naissance équivaut à un choix. Ce choix ne peut plus être remis en cause par la suite à l'occasion, par exemple, de la naissance du second enfant commun.

Er is een keuze van toepasselijk recht mogelijk voor kind B.

Indien de ouders kiezen voor de toepassing van het Marokkaans recht, kunnen zij voor kind B een andere naam kiezen dan de naam van kind A.

Indien de ouders kiezen voor de toepassing van het Franse recht, is het principe van eenheid van naam vervat in artikel 311-21 van het Franse Burgerlijk Wetboek van toepassing. Kind B zal dezelfde naam als kind A dragen.

Voorbeeld 3 : Kind A werd op 5 november 2017 geboren en heeft de Congolese-Gabonese nationaliteit. Er is geen keuze van toepasselijk recht mogelijk en het Congolese recht wordt toegepast omdat het kind de nauwste banden heeft met Congo. Kind B wordt geboren op 7 februari 2019 en heeft eveneens de Congolese-Gabonese nationaliteit.

Er is keuze van toepasselijk recht mogelijk voor kind B.

Aangezien de vaststelling van de naam afhankelijk is van het door de ouders gekozen materieel recht, zal kind B een andere naam kunnen hebben dan kind A.

Voorbeeld 4 : Kind A werd op 5 november 2017 geboren uit 2 Congolese ouders. Aangezien het kind enkel de Congolese nationaliteit had op het ogenblik van de geboorte, hadden de ouders geen keuze van toepasselijk recht.

De ouders verwerven op 7 juni 2019 de Belgische nationaliteit.

Kind B wordt op 18 september 2019 geboren en beschikt over de dubbele Belgisch-Congolese nationaliteit.

Er is keuze van toepasselijk recht mogelijk voor kind B.

Indien de ouders voor de toepassing van het Congolese recht kiezen, kunnen zij voor kind B dezelfde naam kiezen als kind A, maar kunnen zij ook een andere naam kiezen aangezien het Congolese recht niet het principe van de eenheid van naam kent.

Indien de ouders voor de toepassing van het Belgisch recht kiezen, is het mogelijk dat kind B een andere naam draagt dan kind A. Het principe van eenheid van naam van artikel 335bis BW speelt in dit geval niet aangezien de naam van het kind A niet werd vastgesteld met toepassing van artikel 335 BW.

Kind C wordt geboren op 2 januari 2021 en beschikt over de dubbele Belgisch-Congolese nationaliteit. De keuze van het toepasselijk recht gemaakt voor kind B geldt ook voor kind C.

▪ Een andere situatie is er wanneer er voor het eerste gemeenschappelijke kind een keuze van toepasselijk recht werd gemaakt maar het tweede gemeenschappelijke kind slechts over één nationaliteit beschikt.

In dat geval wordt de vaststelling van de naam van het tweede gemeenschappelijke kind beheerst door het recht van de Staat waarvan hij de nationaliteit heeft.

Voorbeeld : Een eerste gemeenschappelijk kind A werd op 5 november 2017 geboren en heeft de Belgisch-Spaanse nationaliteit. Met toepassing van (oud) artikel 37 van het Wetboek van internationaal privaatrecht werd het Belgisch recht toegepast. Er was geen keuze van toepasselijk recht mogelijk.

Een tweede gemeenschappelijk kind B wordt geboren op 7 februari 2019. Dit kind heeft enkel de Spaanse nationaliteit. De naam van dit tweede kind zal worden vastgesteld overeenkomstig het Spaans recht.

Ter herinnering: in geval van een leugenachtige schriftelijke verklaring hierover kan de ambtenaar van de burgerlijke stand steeds de procureur des Konings inlichten.

1.2. Standaardregeling als de vertegenwoordigers van het kind niet overeenkomen over de keuze van het toepasselijk recht of als ze weigeren een keuze te maken (art. 37, §2, derde lid, van het Wetboek van internationaal privaatrecht)

Wanneer de partijen geen verklaring van keuze van het toepasselijk recht wensten af te leggen of daarover niet tot een akkoord zijn gekomen, zijn de conflictenrechtelijke regels op het gebied van nationaliteiten van toepassing op de vaststelling van de naam/voornamen.

Indien de Belgische nationaliteit één van de nationaliteiten van het kind is zullen de autoriteiten dus het Belgisch recht toepassen (artikel 3, § 2, 1°, van het Wetboek van internationaal privaatrecht); in de andere gevallen daarentegen geeft de ambtenaar van de burgerlijke stand voorrang aan de nationaliteit waarmee het kind de nauwste banden heeft (artikel 3, § 2, 2°, van het Wetboek van internationaal privaatrecht).

Onenigheid of afwezigheid van keuze van het toepasselijk recht op het ogenblik van de geboorte staat gelijk met een keuze. Die keuze kan nadien niet meer in vraag worden gesteld, bijvoorbeeld bij de geboorte van het tweede gemeenschappelijk kind.

Pour éviter toute contestation future à ce sujet, l'officier de l'état civil signale le désaccord ou l'absence de choix dans le dossier.

2. Le nouveau régime de la reconnaissance des actes et décisions étrangères (article 39 du Code de droit international privé)

Ce régime s'applique tout autant à la reconnaissance des actes et décisions qui déterminent un nom ou des prénoms (par exemple, un nom ou des prénoms déterminés par l'acte de naissance) qu'à la reconnaissance des actes et décisions qui les modifient (par exemple, un changement de nom ou de prénoms par voie administrative ou un changement de nom à la suite d'un mariage).

Le nouvel article 39 du Code de droit international privé est libellé comme suit :

« Art. 39. § 1er. Une décision judiciaire ou administrative étrangère ou un acte dressé par une autorité étrangère, concernant la détermination ou le changement de nom ou de prénoms d'une personne, est reconnu si, outre le respect des conditions prévues à l'article 25 dans le cas d'une décision judiciaire et aux articles 18 et 21 dans les autres cas :

1° la détermination ou le changement de nom ou de prénoms est conforme au droit, choisi par cette personne, d'un Etat dont elle a la nationalité au moment de la décision ou de l'acte ; ou

2° dans le cas où la décision a été rendue ou l'acte a été dressé dans l'Etat sur le territoire duquel la personne a sa résidence habituelle, la décision ou l'acte est conforme au droit, choisi par cette personne, d'un Etat dont elle a la nationalité ou sur le territoire duquel elle réside au moment de la décision ou de l'acte.

La personne peut effectuer un choix de la loi applicable visé à l'alinéa 1er devant l'autorité belge au moment de l'inscription dans un registre de la population, un registre consulaire de la population, un registre des étrangers ou un registre d'attente d'une décision ou d'un acte étrangers relatifs au nom et prénoms ou au moment de leur transcription dans un registre de l'état civil. La déclaration doit intervenir au plus tard dans les cinq ans qui suivent le prononcé de la décision étrangère ou la rédaction de l'acte relatifs à la détermination ou au changement de nom et des prénoms. Cette déclaration n'est possible que si le droit de l'Etat dans lequel la décision a été rendue ou l'acte a été dressé ne prévoit pas cette possibilité de choix.

Au sens de ce paragraphe, le droit d'un Etat s'entend des règles de droit, y compris les règles de droit international privé.

§ 2. Le recours prévu à l'article 27, § 1er, alinéa 4, est également applicable en cas de refus de reconnaissance d'une décision administrative étrangère. ».

Le nouvel article 39 du Code de droit international privé revoit les conditions auxquelles la reconnaissance des actes et décisions étrangers relatifs au nom et prénoms sont soumis.

2.1. Les décisions et actes visés

Là où l'article 39 (ancien) du Code de droit international privé visait la reconnaissance des seules décisions administratives et des décisions judiciaires, le nouvel article 39 du Code de droit international privé s'applique également aux actes authentiques relatifs à la détermination ou au changement de nom.

Il existe en effet trois types d'actes et de décisions étrangers qui établissent ou modifient un nom ou des prénoms :

- une décision judiciaire au sens de l'article 22, § 3, 1°, du Code de droit international privé, à savoir une décision rendue par une autorité exerçant un pouvoir de juridiction ;
- un acte authentique rédigé par un officier public qui a reçu compétence pour le dresser ;
- une décision administrative : un terme général qui couvre tous les actes et les décisions qui ne peuvent être qualifiés de décision judiciaire ou d'acte authentique.

Cette distinction présente un intérêt certain pour déterminer les conditions générales (cfr. *infra*) auxquelles l'acte ou la décision étrangers doivent répondre pour être reconnus. Les décisions judiciaires sont explicitement soumises aux conditions générales procédurales de l'article 25 du Code de droit international privé. Les actes authentiques et les décisions administratives doivent, pour leur part, observer les conditions visées aux articles 18 et 21 du Code de droit international privé relatifs à la fraude à la loi et à la violation de l'ordre public international belge (art. 39, § 1er, alinéa 1er, du Code de droit international privé).

Om enige betwisting hierover in de toekomst te voorkomen, vermeldt de ambtenaar van de burgerlijke stand de onenigheid of de afwezigheid van keuze in het dossier.

2. Nieuwe regeling van de erkenning van de buitenlandse akten en beslissingen (art. 39 van het Wetboek van internationaal privaatrecht)

Deze regeling is van toepassing zowel op de erkenning van akten en beslissingen die een naam of voornamen vaststellen (vb. een naam of voornamen vastgesteld door de akte van geboorte) als op de erkenning van akten en beslissingen die ze wijzigen (vb. een administratieve naams- of voornaamsverandering of een naamsverandering ingevolge een huwelijk).

Artikel 39 (nieuw) van het Wetboek van internationaal privaatrecht luidt als volgt:

"Art.39. § 1. Een buitenlandse rechterlijke of administratieve beslissing of een door een buitenlandse overheid opgestelde akte betreffende de vaststelling of de verandering van naam of voornamen van een persoon wordt erkend, afgezien van de naleving van de voorwaarden bedoeld in artikel 25, in het geval van een rechterlijke beslissing, en in de artikelen 18 en 21, in de andere gevallen, als:

1° de vaststelling of de verandering van naam of voornamen overeenstemt met het door de betrokkene gekozen recht van een Staat waarvan hij de nationaliteit bezit op het tijdstip van de beslissing of de akte; of

2° ingeval de beslissing is gewezen of de akte is opgesteld in de Staat op wiens grondgebied de persoon zijn gewone verblijfplaats heeft, de beslissing of de akte overeenstemt met het door de betrokkene gekozen recht van een Staat waarvan hij de nationaliteit heeft of op wiens grondgebied hij zijn gewone verblijfplaats heeft op het tijdstip van de beslissing of van de akte.

De persoon kan een keuze maken betreffende het toepasselijke recht bedoeld in het eerste lid voor de Belgische overheid op het tijdstip van de inschrijving van een buitenlandse beslissing of akte betreffende de naam en voornamen in een bevolkingsregister, een consulaire bevolkingsregister, een vreemdelingenregister of een wachtregister of op het tijdstip van de overschrijving ervan in een register van de burgerlijke stand. De verklaring moet gebeuren ten laatste binnen vijf jaar volgend op de uitspraak van de buitenlandse beslissing of het opstellen van de akte betreffende de vaststelling of de verandering van de naam of voornamen. Die verklaring is enkel mogelijk als het recht van de Staat waar de beslissing werd gewezen of waar de akte werd opgesteld niet voorziet in deze keuzemogelijkheid.

In de zin van deze paragraaf worden onder het recht van een Staat de rechtsregels begrepen met inbegrip van de regels van het internationaal privaatrecht.

§ 2. Het in artikel 27, § 1, vierde lid, bedoelde beroep is ook toepasselijk wanneer een buitenlandse administratieve beslissing niet wordt erkend. "

Het nieuwe artikel 39 van het Wetboek van internationaal privaatrecht herzielt de voorwaarden waaraan de erkenningen van buitenlandse akten en beslissingen betreffende de naam en de voornamen onderworpen zijn.

2.1. De geveiseerde buitenlandse akten en beslissingen

Daar waar artikel 39 (oud) van het Wetboek van internationaal privaatrecht enkel de erkenning van de administratieve en rechterlijke beslissingen regelde, vallen onder artikel 39 (nieuw) van het Wetboek van internationaal privaatrecht eveneens de authentieke akten betreffende de vaststelling of de verandering van naam.

Er zijn inderdaad drie soorten van buitenlandse akten en beslissingen aangaande vaststelling en verandering van de naam bedoeld :

- een rechterlijke beslissing in de zin van artikel 22 § 3, 1° van het Wetboek van internationaal privaatrecht;
- een authentieke akte opgesteld door een openbaar ambtenaar bevoegd om de akte op te maken;
- een administratieve beslissing : een algemene term voor alle akten en beslissingen die niet kunnen worden gelijkgesteld met authentieke akten of met rechterlijke beslissingen.

Dit onderscheid is van belang voor het bepalen van de algemene voorwaarden (zie *infra*) waaraan moet worden voldaan om de buitenlandse akte of beslissing te erkennen. De rechterlijke beslissingen worden expliciet onderworpen aan de algemene voorwaarden van procedurele aard uit artikel 25 van het Wetboek van internationaal privaatrecht. De authentieke akten en administratieve beslissingen van hun kant worden getoetst aan de artikelen 18 en 21 van het Wetboek van internationaal privaatrecht die betrekking hebben op wetsontduiking en schending van de Belgische internationale openbare orde (art. 39 § 1, 1ste lid Wetboek van internationaal privaatrecht).

2.2. Conditions à remplir pour la reconnaissance des actes et décisions relatifs au nom et prénoms

Ces conditions sont de deux ordres : les conditions générales et les conditions particulières. Sous réserve de certains recours devant le tribunal de la famille (cfr. *supra*), le non-respect de l'une de ces conditions est synonyme de refus de la reconnaissance des actes et des décisions étrangers.

2.2.1. Les conditions générales de la reconnaissance des actes et décisions étrangers

Les actes authentiques et les décisions administratives étrangers qui déterminent ou modifient le nom et les prénoms devront observer les conditions prescrites aux articles 18 et 21 du Code de droit international privé.

Il est renvoyé aux commentaires de ces deux dispositions dans la circulaire du 23 septembre 2004 précitée (*M.B.*, 28 septembre 2004, pp. 69597-69598, point F).

Comme pour toute décision judiciaire, la reconnaissance des décisions judiciaires relatives au nom et prénoms est refusée dans les hypothèses visées à l'article 25 (incompatibilité avec l'ordre public international belge, violation des droits de la défense, fraude à la loi, compétence exclusive des autorités belges,...).

2.2.2. Les conditions particulières de la reconnaissance des actes et décisions étrangers

Ces conditions sont identiques pour toutes les décisions et actes étrangers. Il importe peu que l'enfant ou la personne dont le nom est acté ou modifié (par exemple, à la suite d'un mariage ou d'une procédure administrative de changement de nom), ait la nationalité belge ou une nationalité étrangère. On ne fait plus de distinction entre les ressortissants de l'Union européenne et les citoyens d'un autre Etat étranger. Les conditions particulières « prévalent » sur l'article 3, § 2, 1°, du Code de droit international privé, de sorte qu'on ne fait plus primer l'application de la loi belge lorsque la personne a, parmi ses nationalités, la nationalité belge.

Leur application est fonction de la situation spécifique rencontrée.

- article 39, § 1er, alinéa 1er, 1°, du Code de droit international privé

Ce point concerne le régime général de reconnaissance des actes et décisions étrangers : dans la lignée de ce qui est prévu pour l'article 37 du Code de droit international privé, c'est la nationalité ou l'une des nationalités de la personne concernée qui déterminera le régime de la loi applicable à l'attribution du nom et au changement de nom.

Exemple 1. Monsieur A et Madame B, tous deux de nationalité norvégienne, vivent en Belgique.

Ils se marient en Norvège et décident de prendre le nom de Madame B à cette occasion.

Ils souhaitent que le nouveau nom de Monsieur A, acté dans leur acte de mariage, soit inscrit dans les registres de la population.

Les autorités belges pourront le faire – sous réserve de la satisfaction des conditions de l'article 18 et 21 du Code de droit international privé – car cette possibilité est conforme au droit norvégien.

Exemple 2. Monsieur SCALZI, de nationalité italienne, et Madame, VAN GIJSEL, de nationalité belge, se marient le 30 juin 2018 en Italie.

L'enfant A naît en France le 10 mai 2019. L'enfant a la double nationalité de ses parents. Il porte le nom de SCALZI dans son acte de naissance par application du droit international privé français et du droit matériel italien (selon le droit international privé français, le critère de rattachement est la nationalité ; en cas de conflit de nationalités, on retient la nationalité avec laquelle il a les liens les plus étroits). Pourtant, ils auraient souhaité que l'enfant porte le nom de la mère sur base du droit belge.

A l'occasion d'un de leurs voyages en Belgique, ils se présentent devant l'officier de l'état civil pour faire transcrire et reconnaître l'acte de naissance. Ils font une déclaration de choix de loi applicable et choisissent l'application du droit belge. L'acte étant reconnu, l'enfant portera, après une déclaration de choix de nom en Belgique sur base de l'article 335^{quater} du Code civil (cfr. *infra*) le nom de VAN GIJSEL.

2.2. Voorwaarden voor de erkenning van akten en beslissingen betreffende de naam en voornamen

Er zijn 2 soorten voorwaarden: algemene en bijzondere voorwaarden. Onder voorbehoud van bepaalde beroepen voor de familierechtbank (zie *supra*) staat de niet-naleving van één van die voorwaarden gelijk met de weigering van de erkenning van de buitenlandse akten en beslissingen.

2.2.1. Algemene voorwaarden voor de erkenning van buitenlandse akten en beslissingen

De buitenlandse authentieke akten en administratieve beslissingen die de naam en voornamen vaststellen of wijzigen, zullen moeten voldoen aan de voorwaarden vermeld in de artikelen 18 en 21 van het Wetboek van internationaal privaatrecht.

Er wordt verwezen naar de toelichting bij die twee bepalingen in de voornoemde circulaire van 23 september 2004 (*B.S.*, 28 september 2004, blz. 69597-69598, punt F).

Zoals voor elke rechterlijke beslissing wordt de erkenning van de rechterlijke beslissingen over de naam en voornamen geweigerd in de gevallen bedoeld in artikel 25 (onverenigbaarheid met de Belgische internationale openbare orde, schending van de rechten van de verdediging, wetsontduiking, exclusieve bevoegdheid van de Belgische autoriteiten,...)

2.2.2. Bijzondere voorwaarden voor de erkenning van buitenlandse akten en beslissingen

Deze voorwaarden zijn gelijk voor alle buitenlandse akten en beslissingen. Het maakt niet uit of het kind of de persoon wiens naam geakteerd of gewijzigd is (bijvoorbeeld naar aanleiding van een huwelijk of een administratieve procedure voor naamsverandering) de Belgische of een vreemde nationaliteit heeft. Er wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen de onderdanen van de Europese Unie en de burgers van een andere vreemde Staat. De bijzondere voorwaarden gaan voor op artikel 3, § 2, 1°, van het Wetboek van internationaal privaatrecht, zodat er geen voorrang meer gegeven wordt aan het Belgisch recht wanneer de persoon onder andere de Belgische nationaliteit bezit, naast andere nationaliteiten.

De toepassing ervan hangt af van de specifieke situatie die zich voordoet.

- artikel 39, § 1, eerste lid, 1°, van het Wetboek van internationaal privaatrecht

Dit punt betreft de algemene regeling inzake erkenning van de buitenlandse akten en beslissingen: in het verlengde van artikel 37 van het Wetboek van internationaal privaatrecht, zal de nationaliteit of één van de nationaliteiten van de betrokkene bepalend zijn voor de regeling van het recht dat toepasselijk is op de toekenning van de naam en op de naamsverandering.

Voorbeeld 1. De heer A en mevrouw B, die allebei de Noorse nationaliteit hebben, leven in België.

Zij huwen in Noorwegen en beslissen om hierbij de naam van mevrouw B aan te nemen.

Zij willen dat de nieuwe naam van de heer A, geakteerd in hun huwelijksakte, ingeschreven wordt in de bevolkingsregisters.

De Belgische autoriteiten kunnen dat doen - onder voorbehoud dat de voorwaarden in de artikelen 18 en 21 van het Wetboek van internationaal privaatrecht zijn vervuld - aangezien die mogelijkheid conform het Noorse recht is.

Voorbeeld 2. De heer SCALZI, met de Italiaanse nationaliteit, en mevrouw VAN GIJSEL, met de Belgische nationaliteit, treden op 30 juni 2018 in het huwelijk in Italië.

Kind A wordt in Frankrijk geboren op 10 mei 2019. Het kind heeft de dubbele nationaliteit van zijn ouders. Het draagt de naam SCALZI in zijn akte van geboorte door toepassing van het Franse internationaal privaatrecht en het Italiaanse materiële recht (volgens het Franse internationaal privaatrecht is het aanknopingspunt de nationaliteit; in geval van conflict van nationaliteiten, neemt men de nationaliteit in aanmerking waarmee de persoon de nauwste banden heeft). Ze hadden evenwel gewild dat het kind de naam van de moeder droeg op basis van het Belgisch recht.

Bij één van hun reizen naar België melden zij zich voor de ambtenaar van de burgerlijke stand om de akte van geboorte te laten overschrijven en erkennen. Ze leggen een verklaring van keuze van het toepasselijk recht af en kiezen voor de toepassing van het Belgisch recht. De akte wordt erkend en het kind zal, na een verklaring van naamskeuze in België op grond van artikel 335^{quater} van het Burgerlijk Wetboek (cfr. *infra*), de naam VAN GIJSEL dragen.

Le point J de la circulaire du 23 septembre 2004 précitée n'est par conséquent plus d'application. Ce point précisait qu'en cas de changement volontaire d'un nom d'une personne « *qui aurait à la fois la nationalité belge et la nationalité d'un autre Etat de l'Union européenne, la personne concernée trouvant dans cette jurisprudence (« Garcia Avello») le droit d'obtenir, par changement de nom administratif, le nom dont elle serait titulaire en vertu du droit et de la tradition du second Etat membre. Ceci ne devrait toutefois pas affecter le travail des officiers de l'état civil puisque les changements de nom sur base volontaire sont octroyés par arrêté royal.* ».

On ne peut plus conditionner la reconnaissance d'un changement de nom d'un Belge acquis à l'étranger à une procédure administrative de changement de nom.

- L'article 39, § 1er, alinéa 1er, 2°, du Code de droit international privé : celui-ci transpose en droit belge les acquis d'un arrêt de la Cour de Justice de l'Union européenne : l'arrêt *Grunkin et Paul* selon lequel « *L'article 18 CE s'oppose, dans des conditions telles que celles de l'affaire au principal, à ce que les autorités d'un Etat membre, en appliquant le droit national, refusent de reconnaître le nom patronymique d'un enfant tel qu'il a été déterminé et enregistré dans un autre Etat membre où cet enfant est né et réside depuis lors et qui, à l'instar de ses parents, ne possède que la nationalité du premier Etat membre.* ».

Le nouvel article 39, § 1er, alinéa 1er, 2°, du Code de droit international privé s'inspire de l'arrêt *Grunkin et Paul*. Le 2° envisage la situation où la personne concernée a sa résidence habituelle dans l'Etat dans lequel l'acte a été dressé ou la décision a été rendue. Pour éviter toute forme d'entrave à la liberté de circulation des personnes qui a donné lieu à cet arrêt, le nouveau régime de reconnaissance concerne tous les actes ou les décisions relatives au nom et prénoms, quelle qu'en soit leur nature (détermination ou changement de nom/prénoms). Si la personne concernée n'a pas sa résidence habituelle dans l'Etat où l'acte a été dressé ou la décision rendue, on retombe dans l'application du régime de principe de l'article 39, § 1er, alinéa 1er, 1°, du Code de droit international privé.

Le nouvel article 39, § 1er, alinéa 1er, 2°, du Code de droit international privé a voulu assouplir le régime existant et faciliter la reconnaissance des actes et décisions étrangers relatifs aux nom et prénoms s'ils sont conformes à la loi dont la personne concernée a la nationalité ou à la loi de l'Etat dans lequel la personne concernée a sa résidence habituelle.

2.3. La faculté d'effectuer une déclaration de choix de la loi applicable au moment de la reconnaissance des actes et décisions étrangers

A l'instar de ce qui est prévu pour désigner le droit applicable à la détermination du nom (article 37, alinéa 2, du Code de droit international privé), les personnes peuvent manifester leur choix de la loi applicable par une déclaration.

Il s'agit d'une faculté accordée :

- aux personnes concernées qui possèdent une double nationalité (article 39, § 1er, alinéa 1er, 1°, du Code de droit international privé) : choix de la loi d'un Etat dont la personne a la nationalité au moment de la décision ou de l'acte ; ou

- aux personnes qui présentent un acte dressé ou une décision rendue dans l'Etat sur le territoire duquel la personne a sa résidence habituelle (article 39, § 1er, alinéa 1er, 2°, du Code de droit international privé) : choix de la loi d'un Etat dont la personne a la nationalité ou choix de la loi de l'Etat dans lequel elle réside au moment de la décision ou de l'acte.

Pour s'aider dans l'exercice de ce contrôle, les officiers de l'état civil peuvent, si la personne concernée affirme qu'elle est bipatride ou multipatride et qu'elle souhaite faire appliquer le droit d'un des Etats dont elle a la nationalité, exiger la production d'un document valide qui établit qu'elle a effectivement cette nationalité.

La faculté de choix ne pourra être exercée que si certaines conditions sont réunies.

Si ces conditions ne sont pas remplies ou si les personnes concernées n'effectuent pas cette déclaration ou ne parviennent pas à s'entendre sur la faculté de le faire, c'est l'autorité belge compétente qui déterminera si la condition du respect de la loi applicable est remplie. Il suffira que l'acte ou la décision étrangers soient conformes à une des lois applicables désignées par l'article 39, § 1er, du Code de droit international privé pour qu'ils soient reconnus : dans le cas de

Punt J van de voornoemde circulaire van 23 september 2004, is bijgevolg niet meer van toepassing. Dat punt verduidelijkte dat, in geval van vrijwillige naamsverandering van een persoon die zowel de Belgische nationaliteit als die van een andere lidstaat van de Europese Unie bezit, krachtens die rechtspraak ("Garcia Avello") dan het recht heeft via een administratieve naamsverandering de naam te verkrijgen die hij zou dragen op grond van het recht en de gebruiken van de tweede lidstaat. Zulks zou evenwel van geen invloed mogen zijn op de werkzaamheden van de ambtenaren van de burgerlijke stand aangezien vrijwillige naamsveranderingen bij koninklijk besluit worden toegekend.

De erkenning van een naamsverandering van een Belg, verkregen in het buitenland, mag niet meer gekoppeld worden aan een administratieve procedure voor naamsverandering.

- artikel 39, § 1, eerste lid, 2°, van het Wetboek van internationaal privaatrecht: dit artikel zet de verworvenheden van een arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie om in Belgisch recht, met name het arrest *Grunkin en Paul* waarin te lezen staat: "Artikel 18 EG staat er in omstandigheden als die van het hoofdgeding aan in de weg dat de autoriteiten van een lidstaat onder toepassing van het nationale recht weigeren de familienaam van een kind te erkennen zoals die is vastgesteld en ingeschreven in een andere lidstaat, waar dit kind is geboren en waar het sindsdien verblijft, terwijl dit kind evenals zijn ouders uitsluitend de nationaliteit van de eerste lidstaat bezit".

Artikel 39, § 1, eerste lid, 2° (nieuw) van het Wetboek van internationaal privaatrecht is geïnspireerd op het arrest *Grunkin en Paul*. De bepaling onder 2° beoogt de situatie waarin de betrokkene zijn gewone verblijfplaats heeft in de Staat waarin de akte werd opgesteld of de beslissing werd gegeven. Om elke vorm van belemmering van het vrij verkeer van personen die aanleiding heeft gegeven tot dit arrest, te vermijden, heeft de nieuwe regeling inzake de erkenning betrekking op alle akten en beslissingen inzake de naam en voornamen, wat ook hun aard is (vaststelling of verandering van naam/voornamen). Indien de betrokkene geen gewone verblijfplaats heeft in de Staat waar de akte werd opgesteld of de beslissing werd gegeven, is opnieuw de principeregeling van artikel 39, § 1, eerste lid, 1°, van het Wetboek van internationaal privaatrecht van toepassing.

Het nieuwe artikel 39, § 1, eerste lid, 2°, van het Wetboek van internationaal privaatrecht beoogt de versoepeling van de bestaande regeling en de vergemakkelijking van de erkenning van de buitenlandse akten en beslissingen over de naam en voornamen indien zij in overeenstemming zijn met het recht van de Staat waarvan de persoon de nationaliteit bezit of met het recht van de Staat waar de persoon zijn gewone verblijfplaats heeft.

2.3. Mogelijkheid tot afleggen van een verklaring van keuze van het toepasselijk recht op het ogenblik van de erkenning van buitenlandse akten en beslissingen

Naar het voorbeeld van wat voorzien is om het toepasselijk recht aan te wijzen voor de vaststelling van de naam (artikel 37, tweede lid, Wetboek van internationaal privaatrecht) kunnen de personen hun keuze van het toepasselijk recht te kennen geven door middel van een verklaring.

Deze mogelijkheid wordt toegekend :

- aan personen die een dubbele nationaliteit bezitten (artikel 39, § 1, eerste lid, 1°, Wetboek van internationaal privaatrecht) : keuze van het recht van een Staat waarvan hij de nationaliteit bezit op het tijdstip van de beslissing of akte; of

- aan personen die een akte opgesteld of beslissing gegeven in de Staat waar de persoon zijn gewone verblijfplaats heeft, voorleggen (artikel 39, § 1, eerste lid, 2°, Wetboek van internationaal privaatrecht): keuze voor het recht van een Staat waarvan de persoon de nationaliteit bezit of voor het recht van de Staat waar hij zijn gewone verblijfplaats heeft op het tijdstip van de beslissing of akte.

De ambtenaren van de burgerlijke stand kunnen, wanneer de betrokken persoon beweert dat hij over de dubbele of de meervoudige nationaliteit bezit en dat hij het recht van een van de Staten waarvan hij de nationaliteit bezit wil doen toepassen, als hulpmiddel bij de uitoefening van deze controle, vragen dat een geldig document wordt voorgelegd dat aantoonde dat hij effectief deze nationaliteit bezit.

De keuzemogelijkheid zal enkel uitgeoefend kunnen worden indien bepaalde voorwaarden zijn vervuld.

Indien die voorwaarden niet vervuld zijn of indien de betrokkenen geen gebruik maken van de mogelijkheid een verklaring af te leggen of daarover geen akkoord bereiken, zal de bevoegde Belgische autoriteit enkel nog bepalen of de voorwaarde over de naleving van het toepasselijk recht vervuld is. Het volstaat dat de buitenlandse akte of beslissing in overeenstemming is met één van de toepasselijke rechten voorzien in artikel 39, § 1, van het Wetboek van internationaal

l'article 39, § 1er, 1°, du Code de droit international privé une des lois de l'Etat dont la personne a la nationalité ; dans le cas de l'article 39, § 1er, 2°, du Code de droit international privé la loi de l'un des Etats dont la personne a la nationalité ou la loi de l'Etat dans lequel elle réside habituellement.

Exemple : Madame MENDEZ ALVARO, de nationalité espagnole, et Monsieur DE COSTER, de nationalité belge, se marient le 23 mai 2017. Ils vivent en Espagne.

L'enfant A naît le 1er octobre 2018 en Espagne. Il porte le nom DE COSTER ALVARO. Ils déménagent en Belgique par la suite et souhaitent faire reconnaître et transcrire l'acte de naissance dans les registres de l'état civil de la commune dans laquelle ils vivent désormais.

Ils n'utilisent pas la faculté offerte par l'article 39. L'enfant portera en Belgique le nom DE COSTER ALVARO car il est conforme au droit d'un des Etats désignés par l'article 39, § 1er, alinéa 1er, 2°, du Code de droit international privé, à savoir le droit espagnol.

L'enfant B naît en Belgique le 1er août 2020. Ils souhaitent faire application du droit belge devant l'officier de l'état civil belge. Ils ne peuvent plus le faire sur base de l'article 37 du Code de droit international privé car ils ont déjà exprimé un choix de la loi applicable (absence de choix) au moment de la reconnaissance de l'acte de naissance de l'enfant A.

Le choix de la loi applicable n'est donc réservé qu'aux personnes concernées qui remplissent certaines conditions :

- La déclaration doit être effectuée dans le cadre de l'inscription de la personne concernée dans un registre de la population, un registre consulaire de la population, un registre des étrangers ou dans un registre d'attente ou dans le cadre de la transcription de l'acte ou de la décision étrangers dans les registres de l'état civil.

Cette déclaration peut avoir lieu à l'occasion de la survenance de deux événements : l'inscription de la personne dans un des registres d'identification, d'une part, et la transcription dans les registres de l'état civil d'un acte ou d'une décision étrangers relatifs au nom et prénoms, d'autre part.

L'hypothèse de la transcription dans le registre de l'état civil se distingue de l'hypothèse de l'inscription en ce que la personne concernée par l'acte ou la décision n'est pas toujours inscrite dans les registres de la population au moment où la reconnaissance de l'acte est demandée. Cette hypothèse couvre aussi le cas où la personne concernée est déjà inscrite dans les registres de la population mais son nom est modifié à la suite d'un acte ou d'une décision étrangers relatifs à son nom ou ses prénoms (changement volontaire de nom par la voie administrative, changement volontaire de nom à l'occasion d'un mariage, attribution d'un nouveau nom au moment d'une reconnaissance à l'étranger,...).

Exemple : L'enfant A est né en Belgique d'une mère Belge le 1er juillet 2018.

Un père de nationalité française reconnaît l'enfant en France, avec l'accord de la mère le 1er septembre 2018. L'enfant a ainsi la double nationalité. L'enfant, après déclaration des parents visée à l'article 311-23 du Code civil français, prend le nom du père. La transcription de l'acte de reconnaissance français est demandée le 23 septembre 2018. Une déclaration de choix de la loi applicable est envisageable au moment de cette demande de transcription.

- La déclaration doit intervenir dans les 5 ans qui suivent l'acte ou la décision étrangers qui affectent le nom ou les prénoms de l'enfant :

Pour permettre aux représentants légaux ou à la personne concernée de faire valoir leur faculté de choix de la loi applicable et également, le cas échéant, de nom/prénoms, ceux-ci peuvent y recourir dans les cinq ans du prononcé de la décision ou de la rédaction de l'acte. Ce délai est calqué sur celui de la déclaration d'attribution de la nationalité belge (articles 8 et 9 du Code de la nationalité belge).

En effet, on ne peut pas maintenir cette faculté pendant une période infinie, sous peine d'instaurer une certaine insécurité juridique sur le nom ou les prénoms de la personne concernée et de remettre en cause le principe de la fixité du nom.

Dès lors, au-delà de ce délai, les parents ou la personne concernée ne seront plus autorisés de faire pareille déclaration.

privaatrecht opdat de akte of beslissing erkend kan worden : in het geval van artikel 39, § 1, 1°, Wetboek van internationaal privaatrecht één van de wetgevingen van de Staat waarvan de persoon de nationaliteit bezit; in het geval van artikel 39, § 1, 2°, Wetboek van internationaal privaatrecht het recht van een van de Staten waarvan de persoon de nationaliteit bezit of het recht van de Staat waarin hij zijn gewone verblijfplaats heeft.

Voorbeeld: mevrouw MENDEZ ALVARO, met de Spaanse nationaliteit, en de heer DE COSTER, met de Belgische nationaliteit, treden op 23 mei 2017 in het huwelijk. Zij leven in Spanje.

Kind A wordt geboren op 1 oktober 2018 in Spanje. Het draagt de naam DE COSTER ALVARO. Ze verhuizen daarna naar België en wensen de erkenning en de overschrijving van de akte van geboorte in de registers van de burgerlijke stand van de gemeente waar ze voortaan wonen.

Zij maken geen gebruik van de mogelijkheid voorzien in artikel 39. Het kind zal in België de naam DE COSTER ALVARO dragen, aangezien die in overeenstemming is met het recht van één van de Staten voorzien in artikel 39, § 1, eerste lid, 2°, van het Wetboek van internationaal privaatrecht, namelijk het Spaanse recht.

Kind B wordt in België geboren op 1 augustus 2020. Zij willen gebruik maken van het Belgische recht voor de ambtenaar van de burgerlijke stand. Zij kunnen dat niet meer doen op grond van artikel 37 van het Wetboek van internationaal privaatrecht, aangezien zij reeds een keuze van toepasselijk recht (afwezigheid van keuze) hebben gemaakt op het ogenblik van de erkenning van de akte van geboorte van kind A.

De verklaring van keuze van het toepasselijk recht is dus slechts voorbehouden aan de betrokkenen die voldoen aan bepaalde voorwaarden:

- De verklaring moet worden afgelegd in het kader van de inschrijving van de betrokkene in een bevolkingsregister, een consulaire bevolkingsregister, een vreemdelingen- of een wachtregister, of in het kader van de overschrijving van de buitenlandse akte of beslissing in de registers van de burgerlijke stand.

Die verklaring kan plaatsvinden bij twee gebeurtenissen: ten eerste, de inschrijving van de persoon in een van de identificatieregisters, en ten tweede, de overschrijving van een buitenlandse akte of beslissing betreffende de naam en voornamen in de registers van de burgerlijke stand.

De hypothese van de overschrijving in het register van de burgerlijke stand onderscheidt zich van de hypothese van de inschrijving doordat de persoon waarop de akte of beslissing betrekking heeft niet steeds is ingeschreven in de bevolkingsregisters op het ogenblik waarop de erkenning van de akte wordt gevraagd. Deze hypothese dekt ook het geval waarin de betrokken persoon reeds in de bevolkingsregisters ingeschreven is maar zijn naam gewijzigd wordt als gevolg van een buitenlandse akte of beslissing die betrekking heeft op zijn naam of voornamen (vrijwillige naamsverandering langs administratieve weg, vrijwillige naamsverandering bij een huwelijk, toekenning van een nieuwe naam op het ogenblik van een erkenning in het buitenland,...).

Voorbeeld: kind A wordt geboren in België uit een Belgische moeder op 1 juli 2018.

Een vader met de Franse nationaliteit erkent het kind in Frankrijk, met akkoord van de moeder, op 1 september 2018. Het kind heeft aldus de dubbele nationaliteit. Na de verklaring van de ouders, bedoeld in artikel 311-23 van het Franse Burgerlijk Wetboek, krijgt het kind de naam van de vader. De overschrijving van de Franse akte van erkenning wordt gevraagd op 23 september 2018. Een verklaring van keuze van het toepasselijk recht kan worden overwogen op het tijdstip van die aanvraag tot overschrijving.

- De verklaring moet plaatsvinden binnen de vijf jaren die volgen op de buitenlandse akte of beslissing die de naam of voornamen van het kind beïnvloeden.

Om de wettelijke vertegenwoordigers of de betrokkene de kans te geven om hun mogelijkheid tot keuze van toepasselijk recht en ook, in voorkomend geval, van naam/voornamen te laten gelden, kunnen ze dit doen binnen de vijf jaren nadat de beslissing is uitgesproken of de akte is opgesteld. Deze termijn is geïnspireerd op de termijn voor de verklaring tot toekenning van de Belgische nationaliteit (artikelen 8 en 9 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit).

Die mogelijkheid kan niet voor onbepaalde tijd toegestaan worden, zonet kan er rechtsonzekerheid ontstaan de naam of voornamen van de betrokkene ontstaan en zou het principe van de vastheid van de naam opnieuw in vraag gesteld kunnen worden.

Na afloop van die termijn zullen de ouders of de betrokkene dergelijke verklaring dus niet meer kunnen afleggen.

- L'Etat dans lequel a été dressé l'acte ou rendu la décision ne prévoit pas une possibilité de choisir la loi applicable au nom et prénoms :

Comme le précisent les travaux préparatoires de la loi du 6 juillet 2017, les autorités belges ne peuvent remettre en cause un choix qui aurait été effectué devant une autorité étrangère même si par exemple, les représentants légaux ne se sont pas accordés sur ou n'ont pas souhaité exercer ce choix au moment de la naissance de l'enfant survenue à l'étranger. En effet, le désaccord ou l'absence de choix équivalent à un choix (Projet de loi portant simplification, harmonisation, informatisation et modernisation de dispositions de droit civil et de procédure civile ainsi que du notariat, et portant diverses mesures en matière de justice, amendement n° 74 de Mr. Terwingen et csrts, *Doc. parl.*, Ch., sess. ord. 2016-2017, n° 54-2259/003, p. 124).

La déclaration de choix de la loi applicable au moment de la reconnaissance d'un acte ou d'une décision étrangers sera autorisée devant une autorité belge dans le seul cas où le droit applicable à la détermination ou à la modification du nom et des prénoms ne permet pas un choix de la loi applicable.

- Le droit d'un Etat comprend les règles de droit de cet Etat, en ce compris les règles de droit international privé (renvoi)

L'article 39, § 1er, alinéa 3, du Code de droit international privé précise qu'est nécessaire non seulement un examen des règles de droit matériel étranger, mais aussi, pour autant que de besoin, des règles de droit international privé étranger.

Exemple : Un enfant italien naît de parents italiens en France, où il a sa résidence habituelle, le 2 mars 2018.

L'autorité française a fait application du droit italien (droit de l'Etat dont la personne a la nationalité).

Au moment de l'installation de leur famille en Belgique le 9 février 2022, les parents veulent faire reconnaître l'acte de naissance au moment de leur première inscription dans les registres de la population. Ceux-ci voudraient faire application du droit français.

La commune belge doit vérifier si le droit français (droit de l'Etat où l'acte a été dressé) autorise un choix de la loi applicable. C'est également sur base des règles du droit international privé français qu'on déterminera si cela peut se faire. Ces règles ne prévoient pas une pareille possibilité de choix.

Les parents peuvent effectuer une déclaration dans laquelle ils optent pour l'application du droit français.

A l'instar de ce qui est prévu pour la déclaration de choix de la loi applicable effectuée dans le cadre de l'article 37 du Code de droit international privé, la déclaration de choix de la loi applicable visée à l'article 39 du même Code est actée dans un document daté et signé.

La déclaration peut être faite au moyen d'un acte sous seing privé ou d'un acte ayant la forme authentique.

La déclaration est jointe au dossier.

3. La déclaration de choix de nom en cas de déclaration de choix de la loi applicable a été enregistrée (article 335^{quater} du Code civil)

Le nouvel article 335^{quater} du Code civil stipule que :

« Art. 335^{quater}. Par dérogation aux articles 335, §§ 1er et 3, et 335ter, §§ 1er et 2, le père et la mère ou la mère et la coparente, selon le cas, peuvent choisir le nom de l'enfant au moment de la déclaration de choix de la loi applicable visée à l'article 39, § 1er, alinéa 2, du Code de droit international privé, du Code de droit international privé. L'officier de l'état civil prend acte de ce choix.

Mention de la déclaration est faite en marge de l'acte de naissance transcrit ou inscrit dans les registres de l'état civil de tous les actes dressés ou reconnus qui les concernent. ».

Cette déclaration a été imaginée pour contrer certaines difficultés rencontrées par des citoyens belges qui n'ont pas pu exercer le choix de nom comme prévu par le droit belge et ce, en raison de l'application du droit de l'autre ou d'une des autres nationalités qu'on aurait fait prévaloir sur celui de la nationalité belge ou en raison de l'application du droit de la résidence habituelle où l'acte a été dressé ou la décision a été rendue.

- De Staat waarin de akte werd opgesteld of de beslissing werd gewezen, voorziet niet in een mogelijkheid tot keuze van het recht toepasselijk op de naam en voornamen.

Zoals verduidelijkt in het kader van de voorbereidingen van de wet van 6 juli 2017 mogen de Belgische autoriteiten een keuze die zou zijn gemaakt voor een buitenlandse overheid niet opnieuw in vraag stellen, zelfs indien bijvoorbeeld de wettelijke vertegenwoordigers het niet eens zijn geraakt over die keuze of er geen gebruik van hebben willen maken op het ogenblik van de geboorte van het kind in het buitenland. Onenigheid of afwezigheid van keuze staan immers gelijk met een keuze (Wetsontwerp houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie, amendement nr 74 van Mr. Terwingen c.s., *Gedr. St.*, Kamer, gewone zitting 2016-2017, nr. 54-2259/003, blz. 124).

De verklaring van keuze van het toepasselijk recht op het ogenblik van de erkenning van een buitenlandse akte of beslissing zal alleen worden toegelaten voor een Belgische overheid wanneer het recht toepasselijk op de vaststelling of de verandering van de naam of voornamen geen keuze van het toepasselijk recht voorziet.

- Het recht van een Staat omvat de rechtsregels van die Staat met inbegrip van de regels van het internationaal privaatrecht (renvoi)

Artikel 39, § 1, derde lid, van het Wetboek van internationaal privaatrecht verduidelijkt dat niet alleen een onderzoek van de regels van het vreemde materiële recht nodig is maar ook, voor zover nodig, een onderzoek van de regels van het vreemde internationaal privaatrecht.

Voorbeeld: een Italiaans kind wordt op 2 maart 2018 uit Italiaanse ouders geboren in Frankrijk, waar het zijn gewone verblijfplaats heeft.

De Franse autoriteit past het Italiaans recht toe (recht van de Staat waarvan de persoon de nationaliteit heeft).

Op het ogenblik van de vestiging van het gezin in België op 9 februari 2022 willen de ouders, bij de eerste inschrijving in de bevolkingsregisters, de akte van geboorte laten erkennen. Hierbij wensen de ouders een keuze voor het Franse recht maken.

De Belgische gemeente moet nagaan of het Franse recht (recht van de staat waar de akte werd opgesteld) in de mogelijkheid voorziet om een keuze van toepasselijk recht te maken. Hierbij worden ook de regels van het Franse internationaal privaatrecht onderzocht. Die regels voorzien niet in een keuzemogelijkheid.

De ouders kunnen een verklaring afleggen waarin ze ervoor kiezen dat het Franse recht wordt toegepast.

Zoals voorzien voor de verklaring van keuze van toepasselijk recht uitgeoefend in het kader van artikel 37 van het Wetboek van internationaal privaatrecht, wordt de verklaring van keuze van het toepasselijk recht, bedoeld in artikel 39 van het Wetboek van internationaal privaatrecht, geacteerd in een gedagtekend en ondertekend document.

De verklaring kan afgelegd worden bij onderhandse of authentieke akte.

De verklaring wordt bij het dossier gevoegd.

3. De verklaring van naamkeuze in geval van verklaring van keuze van het toepasselijk recht werd geregistreerd (artikel 335^{quater} van het Burgerlijk Wetboek)

Het nieuw artikel 335^{quater} van het Burgerlijk Wetboek bepaalt:

“Art. 335^{quater}. In afwijking van de artikelen 335, §§ 1 en 3, en 335ter, §§ 1 et 2, kunnen de vader en de moeder of de moeder en de meemoeder, naargelang het geval, de naam van het kind kiezen op het tijdstip van de verklaring van keuze van het toepasselijke recht, zoals bedoeld in artikel 39, § 1, tweede lid, van het Wetboek van internationaal privaatrecht. De ambtenaar van de burgerlijke stand neemt akte van deze keuze.

Van de verklaring wordt melding gemaakt op de kant van de geboorteakte die wordt overgeschreven of ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand en van alle opgemaakte en erkende hen betreffende akten. ”.

Deze verklaring werd uitgedacht om een einde te maken aan bepaalde problemen waarmee Belgische burgers te maken kregen die de naamkeuze, zoals voorzien in het Belgische recht, niet konden doen doordat de toepassing van het recht van de andere nationaliteit(en), dat voorrang zou hebben gekregen op dat van de Belgische nationaliteit, of door de toepassing van het recht van de gewone verblijfplaats waar de akte werd opgesteld of de beslissing werd gewezen.

Le régime dont il est question dans le nouvel article 335^{quater} déroge à ceux des articles 335, §§ 1er et 3, (attribution du nom de l'enfant en cas d'établissement simultané ou successif d'un double lien de filiation à l'égard d'un père et d'une mère) et 335ter, §§ 1er et 2, du Code civil (attribution du nom de l'enfant en cas d'établissement simultané ou successif d'un double lien de filiation à l'égard d'une mère et d'une coparente), en ce que cette déclaration de choix de nom n'intervient pas au moment de la déclaration de naissance ou de la reconnaissance postnatale mais au moment de la reconnaissance d'un acte ou d'une décision étrangers pour lesquels une déclaration de choix de la loi applicable a été enregistrée.

Bien évidemment, cette déclaration n'est possible que si c'est le droit belge qui est désigné dans la déclaration de la loi applicable, pas un autre droit.

Exemple : Madame A est de nationalité belge. Monsieur B est de nationalité turque. Ils se sont mariés le 17 juin 2014.

Un enfant qui a à la fois la nationalité belge et la nationalité turque, naît de leur union le 16 janvier 2018. Ils font une déclaration de choix de la loi applicable au profit de la loi turque. Par conséquent, il ne leur sera pas possible de faire une déclaration de choix de nom visée par l'article 335^{quater} du Code civil.

Il va de soi que cette déclaration de choix de nom ne peut pas s'écarter d'une des possibilités offerte par les articles 335 (nom du père, nom de la mère, deux noms accolés dans l'ordre déterminé par ceux-ci) ou 335ter du Code civil (nom de la mère, nom de la coparente, deux noms accolés dans l'ordre déterminé par ceux-ci), ces deux articles réglant les facultés de choix de nom en cas d'établissement simultané ou successif d'un double lien de filiation.

Puisque cette déclaration de choix de nom est fonction d'une déclaration de choix de la loi applicable, elle n'est possible que si celle-ci est effectuée au moment de la déclaration de choix de la loi applicable et si, par conséquent, les conditions de l'article 39, § 1er, alinéa 2, sont satisfaites (inscription dans le registre de la population, dans le registre consulaire de la population, un registre des étrangers ou un registre d'attente ou transcription de l'acte ou la décision dans les registres d'état civil ; déclaration de choix de la loi applicable dans les cinq ans de la rédaction de l'acte étranger ou du prononcé de la décision étrangère ; pas de possibilité de choisir la loi applicable dans l'Etat dans lequel l'acte a été dressé ou la décision a été rendue).

Il n'est donc pas possible d'effectuer une déclaration de choix de nom au moment de la reconnaissance de l'acte ou de la décision étrangers sans avoir fait au préalable une déclaration de choix de la loi applicable.

Mention du nom est faite en marge de tous les actes de l'état civil concernant la personne, qui ont été dressés ou transcrits par une autorité belge. L'officier de l'état civil saisi de la déclaration de choix de nom, la notifie aux officiers de l'état civil qui ont transcrit ou dressé l'acte qu'il convient d'émarger. Cet avis devrait être notifié aussitôt que possible, en privilégiant les moyens de communication rapide tels les courriers électroniques ou le fax.

4. Régime transitoire

La loi du 6 juillet 2017 portant simplification, harmonisation, informatisation et modernisation de dispositions de droit civil et de procédure civile ainsi que du notariat, et portant diverses mesures en matière de justice, ne prévoit aucune règle de droit transitoire à propos des articles 37 et 39 du Code de droit international privé.

En l'absence de règles transitoires spécifiques, c'est la règle générale de l'article 2 du Code civil qui est applicable. Cette règle dispose que la loi n'a pas d'effet rétroactif et ne dispose que pour l'avenir.

En ce qui concerne le nouvel article 37 du Code de droit international privé, c'est la première constatation du nom qui fixe le point de départ du délai à partir duquel la nouvelle réglementation doit être appliquée.

De regeling vermeld in artikel 335^{quater} (nieuw) wijkt af van die van de artikelen 335, §§ 1 en 3, (toekenning van de naam van het kind in geval van gelijktijdige of achtereenvolgende vaststelling van een dubbele afstammingsband ten aanzien van een vader en een moeder) en 335ter, §§ 1 en 2, van het Burgerlijk Wetboek (toekenning van de naam van het kind in geval van gelijktijdige of achtereenvolgende vaststelling van een dubbele afstammingsband ten aanzien van een moeder en een meemoeder), daar die verklaring van naamkeuze niet plaatsvindt op het ogenblik van de aangifte van geboorte of van de postnatale erkenning, maar op het tijdstip van de erkenning van een buitenlandse akte of beslissing waarvoor een verklaring van keuze van het toepasselijk recht werd geregistreerd.

Deze verklaring is uiteraard enkel mogelijk indien het het Belgisch recht is dat werd aangeduid in de verklaring van keuze van toepasselijk recht, en niet een ander recht.

Voorbeeld : Mevrouw A heeft de Belgische nationaliteit. Meneer B heeft de Turkse nationaliteit. Ze zijn gehuwd op 17 juni 2014.

Op 16 januari 2018 wordt hun kind geboren dat zowel de Belgische als de Turkse nationaliteit heeft. Ze leggen een verklaring van keuze van toepasselijk recht af waarbij ze kiezen voor het Turks recht. Bijgevolg kunnen ze geen verklaring van naamkeuze afleggen zoals bedoeld in artikel 335^{quater} van het Burgerlijk Wetboek.

Uiteraard mag die verklaring van naamkeuze niet afwijken van één van de mogelijkheden geboden door de artikelen 335 (naam van de vader, naam van de moeder, één die samengesteld is uit hun twee namen in de door hen gekozen volgorde) of 335ter van het Burgerlijk Wetboek (naam van de moeder, van de meemoeder, één die samengesteld is uit hun twee namen, in de door hen gekozen volgorde), die beiden de mogelijkheden van naamkeuze in geval van gelijktijdige of achtereenvolgende vaststelling van een dubbele afstammingsband regelen.

Vermits die verklaring van naamkeuze afhangt van een verklaring van keuze van het toepasselijk recht, is zij enkel mogelijk indien zij afgelegd wordt op het moment van de verklaring van keuze van het toepasselijk recht en indien, bijgevolg, aan de voorwaarden van artikel 39, § 1, tweede lid, is voldaan (nl. inschrijving in het bevolkingsregister, in het consulaire bevolkingsregister, in een vreemdelingen- of een wachtregister, of overschrijving van de akte of beslissing in de registers van de burgerlijke stand; verklaring van keuze van de toepasselijke wetgeving binnen de vijf jaren na het opstellen van de buitenlandse akte of het uitspreken van de buitenlandse beslissing; geen mogelijkheid tot kiezen van de toepasselijke wetgeving in de Staat waarin de akte is opgesteld of de beslissing is gewezen).

Het is dus niet mogelijk een verklaring van naamkeuze af te leggen op het ogenblik van de erkenning van de buitenlandse akte of beslissing, zonder voorafgaandelijk een verklaring van keuze van het toepasselijk recht te hebben afgelegd.

Van de naam wordt melding gemaakt op de kant van alle door een Belgische overheid opgemaakte of overgeschreven akten van de burgerlijke stand die betrekking hebben op de persoon. De ambtenaar van de burgerlijke stand die de verklaring van naamkeuze ontvangen heeft geeft hiervan kennis aan de ambtenaren van de burgerlijke stand die de te randmelden akten hebben opgesteld of overgeschreven. Deze kennisgeving moet zo snel als mogelijk worden gedaan waarbij de voorrang wordt gegeven aan snelle communicatiemiddelen, zoals e-mail of fax.

4. Overgangsrecht

De wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie, bevat geen overgangsbepalingen met betrekking tot de wijzigingen aan de artikelen 37 en 39 van het Wetboek van Internationaal privaatrecht.

Bij gebreke van specifieke overgangsbepalingen is de algemene regel van artikel 2 van het Burgerlijk wetboek van toepassing. Deze regel stelt dat de wet geen terugwerkende kracht heeft en enkel geldt voor de toekomst.

Met betrekking tot het nieuwe artikel 37, § 2 van het Wetboek van internationaal privaatrecht, is het de eerste vaststelling van de naam die het tijdstip bepaalt vanaf wanneer de nieuwe regeling toegepast moet worden.

Cela signifie que le choix de la loi applicable dont il est question à l'article 37, § 2, du Code de droit international privé, est applicable à la constatation du nom et des prénoms soumise pour la première fois à l'autorité belge après le 1er janvier 2018.

Exemple 1 : Un enfant est né en Belgique le 7 janvier 2018, avec la double nationalité. Un choix de la loi applicable est envisageable au moment de la déclaration de la naissance.

Exemple 2 : Un enfant est né en Belgique le 27 décembre 2017, avec la double nationalité. Une déclaration de choix de la loi applicable est envisageable au moment de la déclaration de naissance pour autant qu'elle ait lieu après le 1er janvier 2018.

En ce qui concerne le nouvel article 39, § 1er, du Code de droit international privé, c'est l'inscription de la décision ou de l'acte étrangers relatifs à la constatation ou au changement de nom et des prénoms dans le registre de la population, le registre consulaire de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente ou leur transcription dans un registre de l'état civil qui fixent le point de départ à partir duquel la nouvelle réglementation doit être appliquée.

Cela signifie que l'article 39 est d'application à la reconnaissance d'une décision ou d'un acte étrangers relatifs à la constatation ou le changement de nom ou des prénoms dont l'inscription dans le registre de la population, le registre consulaire de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente ou leur transcription sont demandées après le 1er janvier 2018.

Exemple 1 : Un enfant belge est né le 3 janvier 2018 en France où les parents résident. Le nom est déterminé selon le droit français. Les parents souhaitent faire reconnaître et transcrire l'acte de naissance français en Belgique le 30 septembre 2018. L'acte de naissance français peut être reconnu car la demande de transcription de l'acte a été introduite après le 1er janvier 2018 et l'acte est conforme au nouvel article 39.

Les parents sont toutefois en droit d'effectuer une déclaration de choix de la loi applicable s'ils veulent que le nom de l'enfant soit déterminé selon le droit belge.

Exemple 2 : Un enfant belge est né le 21 septembre 2016 en Allemagne où les parents résident. Le nom est déterminé selon le droit allemand. Les parents viennent s'installer en Belgique avec leur enfant et veulent inscrire l'enfant dans les registres de la population le 27 février 2018. L'acte de naissance allemand peut être reconnu car la demande d'inscription a eu lieu après le 1er janvier 2018 et l'acte est conforme au nouvel article 39 du Code de droit international privé.

On doit toutefois rappeler que la possibilité d'effectuer un choix de la loi applicable visée à l'article 39, § 2, du Code de droit international privé est fonction d'un second critère car cette possibilité n'est pas « imprescriptible ». La demande de transcription ou d'inscription doit intervenir dans les cinq ans qui suivent le prononcé de la décision ou la rédaction de l'acte.

Exemple : Un enfant belge naît en France le 4 janvier 2011 et l'acte de naissance est établi le 8 janvier 2011. Les parents veulent faire transcrire l'acte de naissance en Belgique le 3 janvier 2018 et souhaitent faire une déclaration de choix de la loi applicable à cette occasion. L'officier de l'état civil saisi ne pourra pas recevoir la déclaration car la demande est adressée après l'écoulement du délai de cinq ans pendant lequel les personnes concernées peuvent faire cette déclaration. Le délai est écoulé le 8 janvier 2016.

Je vous saurais gré de bien vouloir porter ce qui précède à la connaissance des procureurs du Roi et des officiers de l'état civil de votre ressort.

Le Ministre de la Justice,
K. GEENS

Dit betekent dat de keuze van toepasselijk recht zoals bedoeld in artikel 37, §2 van het Wetboek van internationaal privaatrecht van toepassing is op de vaststelling van de naam of de voornamen die voor de eerste keer aan de Belgische overheid worden voorgelegd na 1 januari 2018.

Voorbeeld 1 : Een kind is in België geboren op 7 januari 2018, met een dubbele nationaliteit. Keuze van toepasselijk recht is mogelijk op het ogenblik van de aangifte van geboorte.

Voorbeeld 2 : Een kind is in België geboren op 27 december 2017, met een dubbele nationaliteit. Keuze van toepasselijk recht is mogelijk op het ogenblik van de aangifte van geboorte indien deze gebeurt na 1 januari 2018.

Met betrekking tot het nieuwe artikel 39 § 1 van het Wetboek van internationaal privaatrecht, is de inschrijving van de buitenlandse beslissing of akte betreffende de vaststelling of de verandering van naam of de voornamen in een bevolkingsregister, een consular bevolkingsregister, een vreemdelingenregister of een wachtregister of de overschrijving ervan in een register van de burgerlijke stand die het tijdstip bepaalt vanaf wanneer de nieuwe regeling toegepast moet worden.

Dit betekent dat artikel 39 van toepassing is op de erkenning van buitenlandse beslissingen of akten betreffende de vaststelling of de verandering van naam of de voornamen waarvan de inschrijving in een bevolkingsregister, een consular bevolkingsregister, een vreemdelingenregister of de overschrijving in een register van de burgerlijke stand gevraagd wordt na 1 januari 2018.

Voorbeeld 1 : Een Belgisch kind wordt op 3 januari 2018 in Frankrijk geboren, waar de ouders hun gewone verblijfplaats hebben. De naam van het kind wordt vastgesteld volgens het Franse recht. De ouders willen op 30 september 2018 de Franse akte van geboorte in België doen erkennen en overschrijven. De Franse akte van geboorte kan erkend worden omdat de vraag tot overschrijving van de akte werd gesteld na 1 januari 2018 en de akte in overeenstemming is met het nieuwe artikel 39.

De ouders zijn echter ook in de mogelijkheid om een verklaring van keuze van toepasselijk recht af te leggen indien zij de naam van het kind volgens het Belgisch recht vastgesteld willen zien.

Voorbeeld 2 : Een Belgisch kind werd op 21 september 2016 in Duitsland geboren, waar de ouders hun gewone verblijfplaats hebben. De naam van het kind wordt vastgesteld volgens het Duitse recht. De ouders vestigen zich met hun kind in België en willen het kind op 27 februari 2018 inschrijven in de bevolkingsregisters. De Duitse akte van geboorte kan erkend worden omdat de vraag tot inschrijving werd gesteld na 1 januari 2018 en de akte in overeenstemming is met het nieuwe artikel 39 van het Wetboek van internationaal privaatrecht.

Er moet evenwel aan herinnerd worden dat de mogelijkheid om een keuze van toepasselijk recht te maken zoals bedoeld in artikel 39, § 2, van het Wetboek van internationaal privaatrecht afhankelijk is van een tweede voorwaarde want deze mogelijkheid is niet 'onverjaarbaar'. De vraag tot overschrijving of inschrijving moet gebeuren binnen vijf jaar volgend op de uitspraak van de beslissing of op het opstellen van de akte.

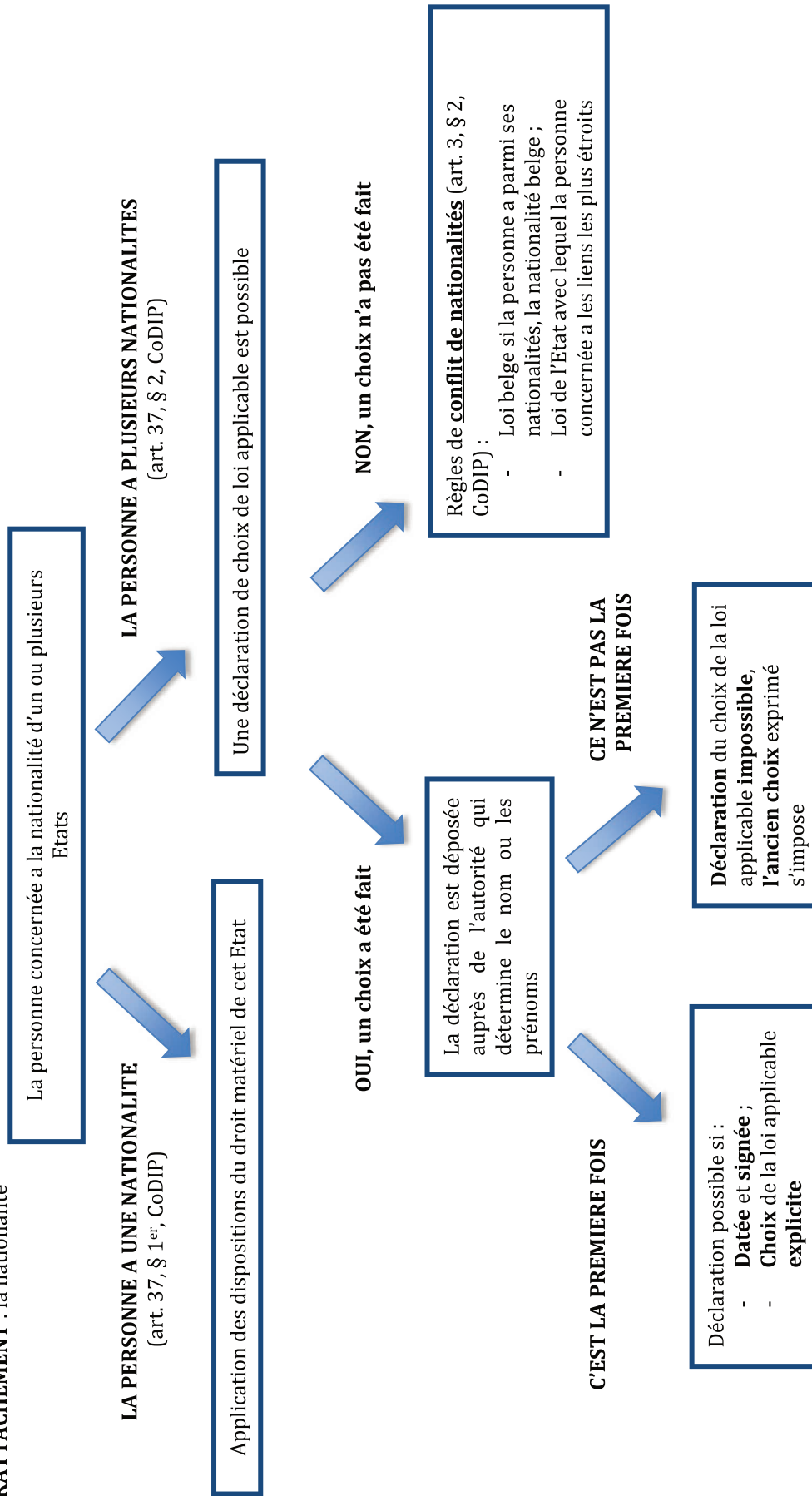
Voorbeeld : Een Belgisch kind werd in Frankrijk geboren op 4 januari 2011 en de akte van geboorte werd opgesteld op 8 januari 2011. De ouders willen de akte van geboorte in België doen overschrijven op 3 januari 2018 en wensen bij deze gelegenheid een verklaring van keuze van toepasselijk recht te doen. De gevatte ambtenaar van de burgerlijke stand kan de verklaring niet ontvangen want de vraag werd gesteld na het verstrijken van de termijn van vijf jaar tijdens dewelke de betrokkenen de verklaring konden afleggen. Deze termijn is verstreken op 8 januari 2016.

Ik zou het ten zeerste op prijs stellen, mocht u wat voorafgaat ter kennis willen brengen van de Procureurs des Konings en ambtenaren van de burgerlijke stand van uw rechtsgebied.

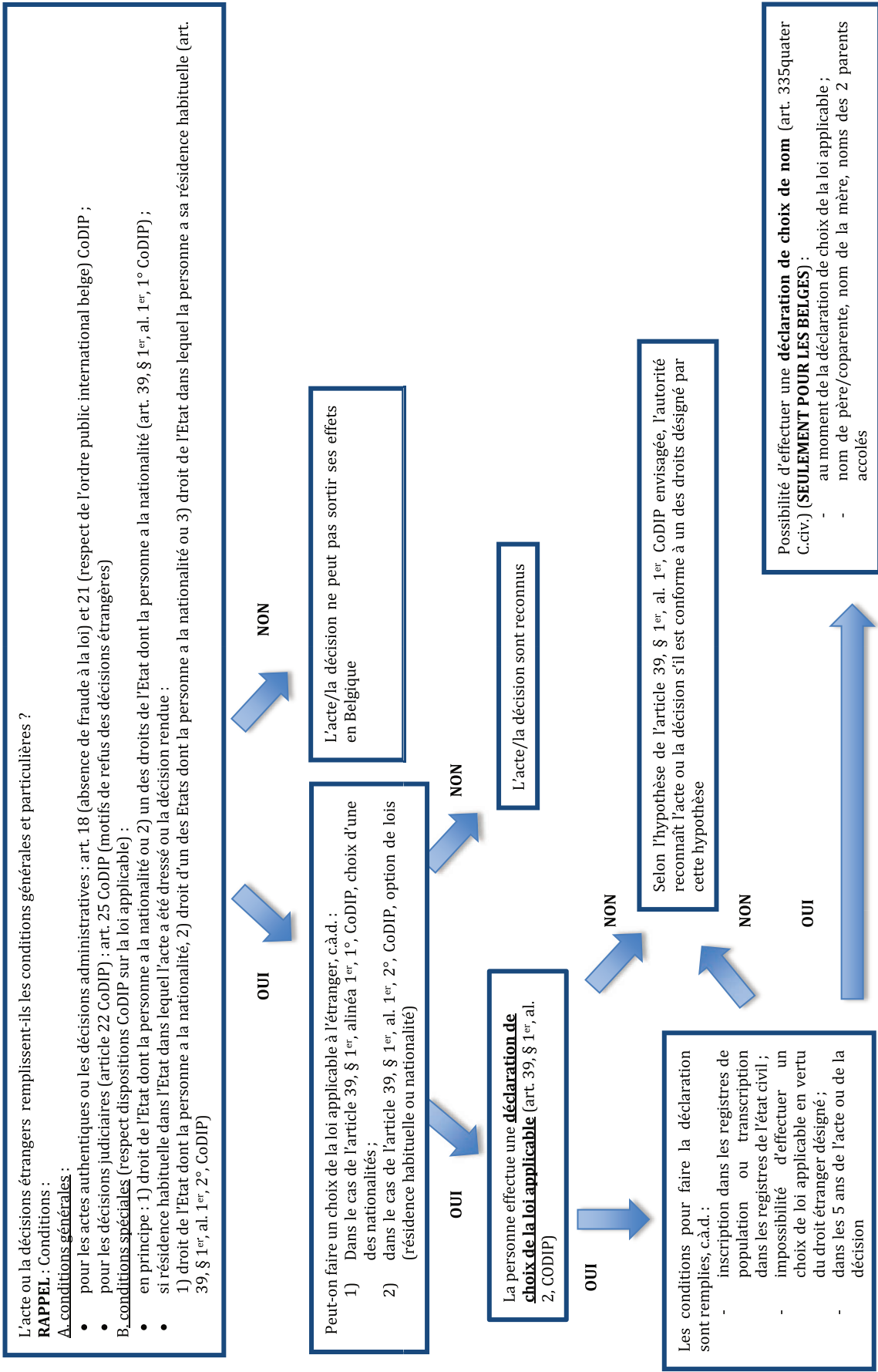
De Minister van Justitie,
K. GEENS

Annexe 1 : Schéma Loi applicable à la détermination du nom (article 37 du CoDIP)

CRITERE DE RATTACHEMENT : la nationalité

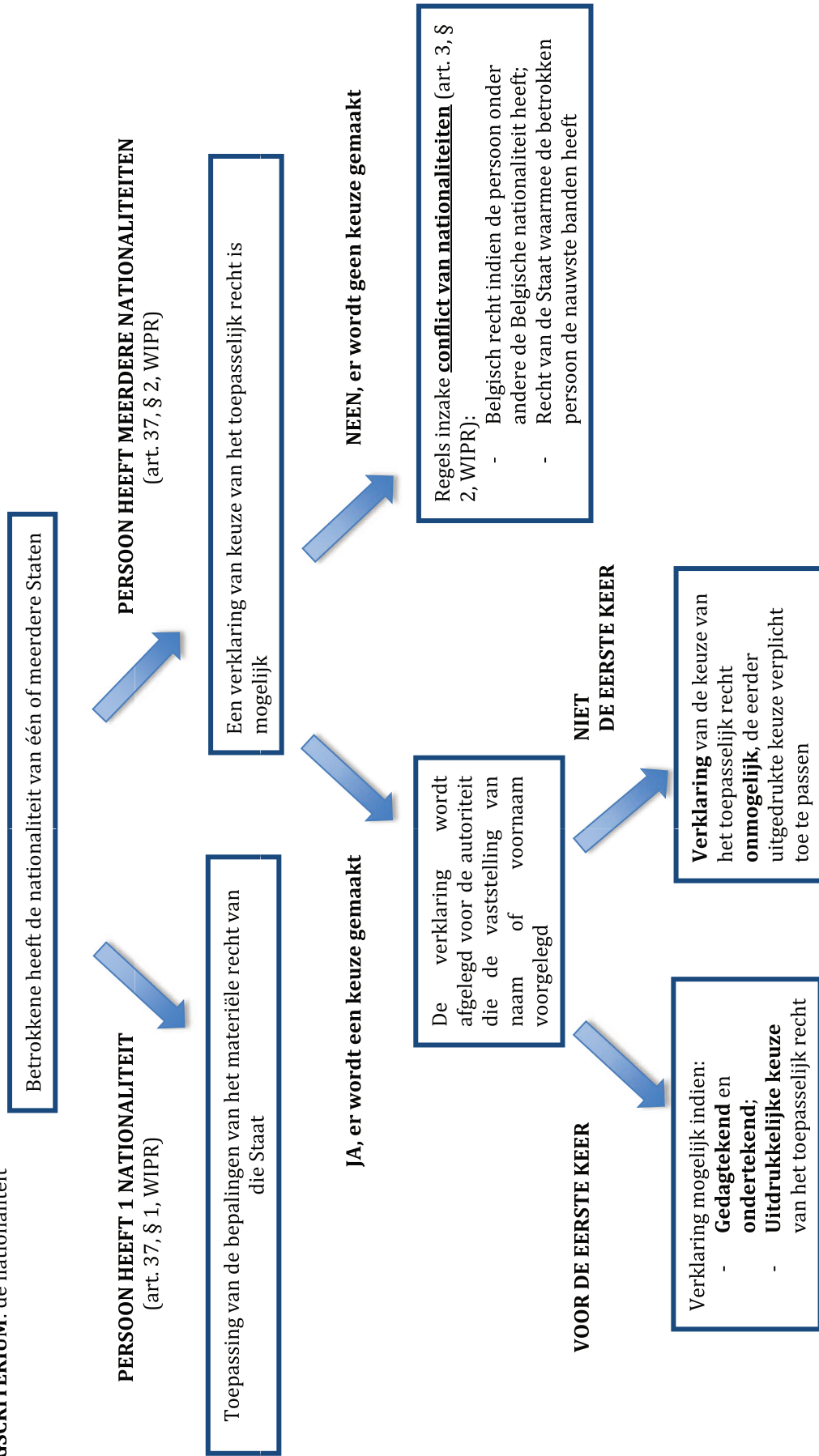

Annexe 2 : Schéma Reconnaissance des décisions et actes relatifs au nom et prénoms (article 39 CoDIP)

Bijlage 1: Schema Toepasselijk recht op de vaststelling van de naam (artikel 37 WIPR)

AANKNOPINGSCRITE RIUM: de nationaliteit

Bijlage 2: Schema Erkenning van de akten en beslissingen betreffende de naam en voornamen (artikel 39 WIPR)

